

ACTA NEUROBIOLOGIAE EXPERIMENTALIS
SUPPLEMENTUM 2

**AN POLISH-ENGLISH VOCABULARY
OF BASIC TERMS USED IN BRAIN PHYSIOLOGY
AND BEHAVIORAL SCIENCES**

Stefan SOŁTYSIK

WARSAW 1971
POLISH SCIENTIFIC PUBLISHERS

A

- adaptacja** (*syn. przystosowanie*) adaptation
afagia (*syn. zniesienie przyjmowania pokarmu*)
 aphagia
aferenta (*syn. włókno dosyłowe, włókno doprowadzające, włókno aferentne*) afferent fiber, sensory fiber, afferent
aferentny (1) afferent (*syn. dosyłowy*); (2) sensory;
droga aferentna (*syn. szlak aferentny*) afferent pathway, sensory pathway; **impuls a.** (*syn. impuls dosyłowy*) afferent impulse; **włókno aferentne** (*syn. włókno dosyłowe*) afferent fiber
agonista agonistic muscle, agonist (*syn. mięsień sprzymierzony* synergic muscle, synergist)
agresja (*syn. napaść*) aggression; **a. wewnątrzgatunkowa** intraspecific aggression
agresywność (*syn. napastliwość*) aggressiveness, aggressivity
agresywny (*syn. napastliwy*) aggressive; **behavior (zachowanie)** agresywny aggressive behavior
akineza akinesia
akomodacja (*syn. dostosowanie*) accommodation;
a. bezwzględna absolute accommodation; **a. dwuoczną** binocular accommodation; **a. nerwową** nerve accommodation (*W. H. Nernst*)
akso-aksonowy axo-axonal; **synapsa akso-aksonowa** axo-axonal synapse
akso-dendrytowy axo-dendritic; **synapsa akso-dendrytowa** axo-dendritic synapse
akson (*syn. neuryt, wypustka osiowa*) axon; **a. mielinowany** (*syn. włókno rdzenne*) myelinated axon, medullated axon; **a. niemyelinowany** (*syn. włókno bezrdzenne*) unmyelinated axon, non-myelinated axon, non-medullated axon
aksonowy axonal; **wzgórek a.** axon hillock
akso-somatyczny axo-somatic; **synapsa akso-somatyczna** axo-somatic synapse
allochtoniczny allochthonous (*N. Tinbergen*); **behavior a.** allochthonous behavior
alternacja (*syn. naprzemiennosc*) alternation; **a. odroczone** delayed alternation; **podwójna a.** double alternation
amficyt (*syn. komórka płaszczowa*) amphicyte
amnezja (*syn. pref. niepamięć*) amnesia
antagonista (*syn. mięsień przeciwstawny, mięsień przeciwdziałający*) antagonist, antagonistic muscle
antagonistyczny (*syn. przeciwstawny, przeciwdziałający*) antagonistic; agonistic; **mięsień a.** antagonistic muscle, antagonist; **zachowanie antagonistyczne** agonistic behavior
antycypacyjny anticipatory; **błąd a.** anticipatory error
antydromowy antidromic; **hamowanie antydromowe** antidromic inhibition; **impuls a.** antidromic impulse; **przewodzenie antydromowe** antidromic conduction; **salwa antydromowa** antidromic volley
aparatus skokowy Lashleya Lashley's jumping apparatus, jumping stand
aperiodyczny (*syn. pref. zmiennookresowy*) aperiodic;
wzmacnianie aperiodyczne (*syn. pref. wzmacnianie zmiennookresowe*) aperiodic reinforcement, variable interval reinforcement
apetycyjny (*syn. apetytywny*) appetitive; **behavior a.** (*syn. zachowanie się apetycyjne*) appetitive behavior
artefakt artefact, artifact; **a. bodźca** stimulus artifact
asocjacja (*syn. skojarzenie*) association
asocjacyjny (*syn. skojarzeniowy*) associative, concerning association
ataksja (*syn. bezład*) ataxia
atrapa dummy
autogenetyczny autogenetic; **hamowanie autogenetyczne** (*syn. hamowanie własne mięśni*) autogenetic inhibition (*R. Granit*)

B

- badanie** investigation
- badawczy** investigatory; **behawior b.** (*syn. zachowanie się badawcze*) investigatory behavior; **odruch b.** investigatory reflex (*I. P. Pavlov*); **reakcja badawcza** investigatory response
- badany** investigated; **subject, S** (human subject of any physiological or psychological experiment)
- baldaszkowate zakończenie** (*syn. zakończenie bukietowate*) flower-spray ending
- barwa** color, hue
- behavior** (*syn. zachowanie się*) behavior
- behavioralny** behavioral
- behawiorystyka** (*syn. nauka o zachowaniu się*) behavioral science
- bezbłędny** errorless; **bezbłędne różnicowanie** errorless discrimination; **bezbłędne wykonawstwo** errorless performance
- bezkorowy** (*syn. obezkorowiony, dekortykowany*) dekorticated
- bezład** (*syn. ataksja*) ataxia
- bezpośredni** direct; **b. wpływ** direct effect, direct influence
- bezdenny** (*syn. niemielinowany*) unmyelinated, non-medullated; **włókno bezdenne** unmyelinated fiber
- bezsensowny** meaningless; **bezsensowna zgłoska** meaningless syllable
- biały** white; **biała istota mózgu** white matter of the brain; **b. szum** white noise
- biegłość** (*syn. zręczność*) skill
- bierny** passive; **b. odruch obronny** passive defensive reflex (*I. P. Pavlov*); **b. unikanie** (*syn. b. reakcja unikania*) passive avoidance
- binarny** binary; **b. odruch warunkowy** binary conditioned reflex (*E. A. Asratian*)
- bit** bit, binary digit
- błąd** error; **b. antycypacyjny** anticipatory error; **b. opuszczenia** error of omission; **b. popełnienia** error of commission
- boczny** lateral; **ciałko kolankowate boczne** lateral geniculate (body) (*cf. oboczny*)
- bodziec** stimulus, cue; **artefakt bodźca** stimulus artifact; **b. dyskryminacyjny**, S^D discriminative stimulus (*B. F. Skinner*) (*syn. instrumentalny b. warunkowy* instrumental conditioned stimulus; **dodatni b. instrumentalny** positive instrumental stimulus); **b. kierunkowy** directional cue; **b. kluczowy** (*syn. b. znak*) sign stimulus (*syn. wyzwalacz* releaser); **b. nagrodowy** (*syn. b. celu, b. nagradzający*) goal stimulus, S_G (*C. L. Hull*), reward US; **b. napędowy** drive stimulus, S_D ; **b. postaciowy** configurational stimulus; **b. przedmiot** stimulus-object; **b. szkodliwy** noxious stimulus (*syn. b. obronny* defensive stimulus); **b. uboczny** distractor; **ujemny b. dyskryminacyjny**, S^A (*B. F. Skinner*) (*syn. różnicowy bodziec instrumentalny*) differential instrumental conditioned stimulus; **b. warunkowy II typu** conditioned stimulus of the II type (*J. Konorski*); **b. warunkowy sprawczy** (instrumentalny) instrumental conditioned stimulus, CS_{in} ; **b. wyzwalający** releaser, releasing stimulus; **b. zdarzenie** stimulus-event; **określony bodźcem** stimulus-bound
- bojaźliwy** (*syn. lękliwy*) timid, fearful
- ból** pain; **b. przeniesiony** (*syn. b. promieniujący*) referred pain
- bólowy** painful, nociceptive
- brzuszny** ventral; abdominal
- bukietowe zakończenie** (*wrzeciona mięśniowego*) (*syn. zakończenie baldaszkowate*) flowerspray ending (of muscle spindle)

C

- ceduła** schedule; **c. wzmacniania** (*nagradzania*) schedule of reinforcement (reward)
- ceduły wzmacniania** schedules of reinforcement; **wzmacnianie regularne** regular reinforcement, continuous reinforcement
- wzmacnianie sporadyczne** (*syn. wzmacnianie przestankowe*) intermittent reinforcement, partial reinforcement
- wzmacnianie równookresowe** fixed interval reinforcement, FI (*syn. wzmacnianie periodyczne* periodic reinforcement)
- wzmacnianie zmiennookresowe** variable interval reinforcement, VI (*syn. wzmacnianie aperiodyczne* aperiodic reinforcement)
- wzmacnianie stałostosunkowe** fixed ratio reinforcement, FR
- wzmacnianie zmiennostosunkowe** variable ratio reinforcement, VR

- ceduła łączna conjunctive schedule
 ceduła mieszana mixed schedule
 ceduła szepiona interlocking schedule
 ceduła tandemowa tandem schedule
 cel goal; target; reakcja celu goal reaction (C. L. Hull) (*syn.* reakcja nagrodowa reward response; reakcja spełniająca consummatory response)
 celowniczy targeting; odruch c. targeting reflex (J. Konorski)
 centralny (*syn. pref. ośrodkowy*) central
 chaotyczny (*syn. przypadkowy, losowy*) chaotic, random; ch. ostrzał chaotic bombardment, random bombardment
 chroniczny chronic (*syn. przewlekły* protracted; długotrwały longlasting); doświadczenie chroniczne chronic experiment; wygaszanie chroniczne chronic extinction
 chwilowy momentary
 chwycić grasp; chwytanie grasping; odruch chwytania grasp(ing) reflex
 chwytny concerning grasping; odruch ch. grasp reflex
 ciąg series, sequence; uczenie się ciągów (*syn.* uczenie się seryjne) serial learning; uczenie się ciągów werbalnych learning of verbal sequences
 ciekawość curiosity; napęd ciekawości curiosity drive
 cieriń (*syn. kolec, pączek*) spine; c. dendrytu dendritic spine
 cierniowy concerning dendritic spines; aparat c. spine apparatus; synapsa cierniowa (*syn. synapsa pączkowa*) spine synapse
 cofnięcie withdrawal, retraction; reakcja cofnięcia withdrawal response
 czas time; cz. fiksacji wzrokowej fixation time; cz. reakcji reaction time; cz. reakcji prostej simple reaction time; cz. reakcji różnicowej discrimination reaction time; cz. reakcji z wyboru choice reaction time
 czasowy temporal, temporary, related to time; sumowanie czasowe temporal summation; związek cz. temporal connection (I. P. Pavlov)
 cząsteczkowy (*syn. molekularny*) molecular
 cząstkowy fractional; cząstkowa reakcja fractional response; cząsteczkowa antycypacyjna reakcja nagrodowa fractional anticipatory goal response (C. L. Hull)
 częstość rate, frequency; cz. tętna pulse rate, heart rate; spadek częstości tętna cardiac deceleration, heart rate decrease; wzrost częstości tętna cardiac acceleration, heart rate increase
 częstotliwość frequency
 czucie sense; sensibility; cz. epikrytyczne epicritic sensibility (H. Head); cz. głębokie deep sensibility; cz. mięśniowe muscle sense; cz. protopatyczne protopathic sensibility (H. Head); cz. ruchu (*syn. kinestezja*) movement sense, kinesthesia; próg czucia sense limen
 czuciowy sensory, concerning sense; jednostka czuciowa sensory unit; korzonek cz. sensory root; pole odbiorcze korzonka czuciowego sensory root field; włókno czuciowe sensory fiber
 czuciowo-ruchowy senso(ri)-motor; kora czuciowo-ruchowa senso(ri)-motor cortex
 czułość (*syn. wrażliwość*) sensitivity
 czuły (*syn. wrażliwy*) sensitive
 czuwanie (*syn. przytomność, świadomość*) wakefulness
 czynnik factor; analiza czynnikowa factor(ial) analysis; dwuczynnikowa teoria uczenia się two-factor theory of learning (*syn. teoria dwóch procesów uczenia się* theory of two learning processes)
 czynność function, action, activity; cz. zmniejszona (*syn. niedoczynność*) hypofunction; cz. zwiększona (*syn. nadczynność*) hyperfunction; wyższe czynności nerwowe higher nervous activity (I. P. Pavlov)
 czynnościowy functional, concerning action; potencjał cz. action potential
 czynny active; cz. odruch obronny active defensive reflex (I. P. Pavlov); czynne unikanie (czynna reakcja unikania) active avoidance (active avoidance response)
 ćwiczenie practice; ć. rozstawione distributed practice; ć. skomasowane (*syn. ć. zagęszczone*) massed practice

D

- dążenie approach; gradient dążenia approach gradient (*syn. gradient celu* goal gradient)
 dążyć approach
 deafferentacja deafferentation
 deafferentować deafferent
- decerebracja (*syn. pref. odmóżdzenie, syn. usunięcie mózgu*) decerebration
 deafferentacja deafferentation
 deafferentować deafferent
 degeneracja (*syn. pref. zwyrodnienie*) degeneration

- dekortykacja** (*syn.* obezkorowienie, usunięcie kory) decortication
- dekortykowany** (*syn.* obezkorowiony, bezkorowy) decorticated
- depresja** depression; szerząca się d. spreading depression (*A. A. P. Leão*)
- deprywacja** (*syn.* pozbawienie) deprivation; d. zmysłowa (*syn.* izolacja zmysłowa, pozbawienie bodźców zmysłowych) sensory deprivation
- długotrwała** long-lasting, long-term (*syn.* chroniczny chronic; przewlekły protracted); **pamięć długotrwała** long-term memory
- dokorowy** corticipetal
- domięśniowy** intramuscular; **wstrzyknięcie domięśniowe** (*syn.* zastrzyk d.) intramuscular injection, i. m. injection
- dominacja** (*syn. pref.* nadrzędność, przewaga) dominance; **poza dominacji** dominant posture
- dominator** dominator (*R. Granit*)
- dośrodkowy** centripetal, directed towards the nervous center
- dootrzewnowy** intraperitoneal; **wstrzyknięcie dootrzewnowe** (*syn.* zastrzyk d.) intraperitoneal injection, i. p. injection
- dostosowanie** (*syn.* akomodacja) accommodation
- dosyłowy** (*syn.* aferentny) incoming, afferent
- dośrodkowy** centripetal, towards the center (e. g. of a circle)
- doświadczalnie naiwny** experimentally naive
- doświadczalny** experimental; **grupa doświadczalna** experimental group; „królik d.” “guinea pig” (literally, experimental rabbit); **zwierzę doświadczalne** laboratory animal; **wyniki doświadczalne** experimental data
- doświadczenie** (1) experiment; (2) experience; d. **chroniczne** (*syn.* d. przewlekłe) chronic experiment; d. **ostre** acute experiment
- dowolny** voluntary; **ruch d.** voluntary movement
- doznaniowy** (*syn.* percepcyjny) perceptual
- dożylny** intravenous; **wstrzyknięcie dożylnie** (*syn.* zastrzyk d.) intravenous injection, i. v. injection
- drżenie** (*syn.* oscylacja) oscillation
- droga** (*syn.* szlak) path, pathway
- drugiego rzędu** (*syn.* wtórny) of the second order, secondary
- drugostronny** (*syn. pref.* przeciwny, *syn.* przeciwstronny, **kontralateralny**) contralateral
- drżenie** tremor; d. **fizjologiczne** physiological tremor; d. **kinetyczne** kinetic tremor (motofacient tremor); d. **spoczynkowe** tremor of rest (tremor of posture, passive tremor); d. **zamiarowe** intention tremor
- drażnienie** stimulation
- drzewko końcowe** (*syn.* telodendron) telodendron, end brush
- dwójkowy** (*math.*) binary; **kod d.** binary code; **przetwornik dwójkowo-dziesiętny** binary-to-decimal converter
- dwubiegunowy** bipolar; **elektroda dwubiegunowa** bipolar electrode; **komórka dwubiegunowa** bipolar cell
- dwuoczny** (*syn.* obuoczny) binocular
- dwustrumieniowy** (*syn.* dwuwiązkowy) dual-beam, twin-beam
- dwuoszny** binaural
- dwuwiązkowy** (*syn.* dwustrumieniowy) dual-beam, twin-beam
- dystans** distance; d. **bezwzględnej obrony** (*syn.* d. krytyczny) defense distance; d. **osobniczy** individual distance; d. **ucieczki** escape distance
- dystraktor** distractor, distracting stimulus
- działalność** action, activity; d. **rozlana** mass action (diffuse activity)
- działanie wstecz** (*syn.* retroakcja) retroaction

E

- efapsa** (*syn.* pseudosynapsa, synapsa rzekoma) ephapse
- efaptyczny** (*syn.* pseudosynaptyczny) ephaptic; **przekaznictwo** (przekazywanie) efaptyczne ephaptic transmission
- efekt** (*syn. pref.* skutek) effect; **prawo skutku** (*syn.* prawo efektu) law of effect (*E. C. Thorndike*)
- efektor** (*syn.* narząd wykonawczy) effector
- efektywny** (*syn.* skuteczny, użytkowy) effective; e. **potencjał reakcji** effective reaction potential, $S\bar{E}_R$ (*C. L. Hull*)
- eferentny** (*syn.* odsyłowy) efferent
- eksploracja** exploration; e. **ruchowa** (*syn.* e. lokomotoryjna) locomotor exploration
- eksploracyjny** exploratory; **behavior e.** (*syn.* zachowanie eksploracyjne) exploratory behavior; **reakcja eksploracyjna** exploratory response
- ekspresja** expression; e. **emocjonalna** emotional expression
- ekspresyjny** (*syn.* wyrażający) expressive; **ruchy ekspresyjne** (*syn.* ruchy wyrażające) expressive movements

eksternalizacja externalization; e. napędu externalization of drive (*E. E. Anderson*)
 eksteroceptywny exteroceptive
 ektohormon (*syn. feromon*) pheromone
 ekwipotencjalność equipotentiality; e. korowa cerebral equipotentiality (*K. S. Lashley*)
 elektroantenogram electroantennogram
 elektroda electrode; e. dwubiegunowa bipolar electrode; e. jednobiegunowa monopolar electrode; e. niepolaryzująca non-polarizable electrode; e. wgojona (*syn. e. wszczepiona*) implanted electrode; e. współosiowa coaxial electrode; e. współśrodkowa (*syn. e. koncentryczna*) concentric electrode; mikroelektroda microelectrode; ultramikroelektroda ultramicroelectrode
 elektroencefalografia electroencephalography
 elektroencefalogram, EEG electroencephalogram, EEG; e. głębiny (*syn. e. głęboki*) deep electroencephalogram
 elektrokardiografia electrocardiography
 elektrokardiogram, EKG electrocardiogram, EKG
 elektrokortykografia electrocorticography
 elektrokortykogram, ECoG electrocorticogram, ECoG
 elektromiografia electromyography
 elektromiogram, EMG electromyogram, EMG
 elektronarkoza electronarcosis
 elektroretinogram, ERG electroretinogram, ERG

elektryczny electric, electrical
 elektrowstrząs, ECS electroconvulsive shock, ECS
 elektrowstrząsowy electroconvulsive
 emitowany emitted; e. behavior emitted behavior (*B. F. Skinner*)
 emocja emotion
 emocjonalny emotional; ekspresja emocjonalna emotional expression; reakcja emocjonalna emotional reaction; warunkowa reakcja emocjonalna conditioned emotional response, CER; wzorzec emocjonalny emotional pattern
 emocyjny emotive; bodziec e. emotive stimulus; mózg e. emotive brain
 engram engram (*R. Semon*) (*syn. ślad pamięciowy mnemonic trace*)
 ensemble neuronalny Hebb (*syn. zespół komórek cell assembly*) (*D. O. Hebb*)
 epikrytyczny epicritic; czucie epikrytyczne epicritic sensibility (*H. Head*)
 epimeletyczny (*syn. opiekuńczy*) epimeletic (*J. P. Scott*); wymioty e. epimeletic vomiting; zachowanie się e. epimeletic behavior
 epilepsja (*syn. pref. padaczka*) epilepsy
 ergotropowy ergotropic; strefa ergotropowa ergotropic zone (*W. R. Hess*)
 et-epimeletyczny et-epimeletic (*J. P. Scott*); behavior e. et-epimeletic behavior
 etologia ethology

F

faza phase; f. czynna active phase; f. refrakcji refractory phase; f. subnormalna subnormal phase (*syn. f. obniżonej pobudliwości phase of diminished excitability*); f. supernormalna supernormal phase (*syn. f. wzmożonej pobudliwości phase of increased excitability*); odwrócenie fazy phase reversal; opozycja faz phase opposition; przesunięcie fazy phase shift
 fazowy phasic; odruch f. phasic reflex; ruch f. phasic movement
 feromon (*syn. ektohormon*) pheromone
 fiksacja fixation; czas fiksacji fixation time; f.

dwuoczną binocular fixation; f. lęku anxiety fixation; f. traumatyczna (*syn. utrwalenie traumatyczne*) traumatic fixation; f. wzroku visual fixation; odruch fiksacji wzrokowej (*syn. odruch wpatrywania się*) visual fixation reflex; przerwa fiksacyjna fixation pause, eye pause
 forma (*syn. wzorzec, układ, konstelacja*) pattern
 fotoptyczny photopic; widzenie fotoptyczne photopic vision (*syn. widzenie dzienne daylight vision*)
 frustracja frustration
 frustracyjny frustrative; warunkowa reakcja frustracyjna conditioned frustrative response

G

gałązka boczna (*syn. obocznic, kolateralna*) collateral fiber
 Gestalt (*Ger.*) (*syn. postać*) Gestalt; zasada postaci Gestalt principle

gestaltizm (*syn. psychologia postaci*) gestaltism
 generalizacja generalization; g. bodźców stimulus generalization (*I. P. Pavlov*); g. reakcji response generalization; g. wygaszania generalization

of extinction (*syn.* wygaszanie wtórne secondary extinction); gradient generalizacji generalization gradient
głód hunger; napęd głodu hunger drive; antynapęd głodu hunger antidrive (*J. Konorski*)
gładki smooth; mięsień g. smooth muscle
gnostyczny gnostic; jednostka gnostyczna gnostic unit (*J. Konorski*)
gotowość readiness, set; g. do reakcji preparatory set, motor set; g. do uczenia się learning set; g. neuronalna neural set

gradient (*syn.* spad) gradient; g. generalizacji generalization gradient; g. zbliżenia approach gradient (*syn.* g. celu goal gradient)
granica (*syn.* kres) limit
gromadzenie (*syn.* zapamiętanie) retention
grupa group; g. doświadczalna experimental group; g. kontrolna control group
guziczek knob, bouton; **guziczki synaptyczne** (*syn.* guziczki końcowe, kolbka synaptyczna) synaptic knobs, boutons terminaux

H

habituacja (*syn.* przywykanie) habituation; h. odruchu reflex habituation; h. odpowiedzi response habituation
hamowanie (*syn.* zahamowanie) inhibition; h. antagonistyczne antagonistic inhibition; h. antydromowe antidromic inhibition; h. autogenetyczne (*syn.* h. własne mięśni) autogenetic inhibition (*R. Granit*); h. następcze inhibitory after-effect; h. oboczne collateral inhibition; h. ochronne protective inhibition (*I. P. Pavlov*); h. opóźniające inhibition of delay (*I. P. Pavlov*); h. poprawcze (*syn.* h. korekcyjne) corrective inhibition; h. pośrednie indirect inhibition; h. proste direct inhibition; h. proaktywne proactive inhibition; h. reaktywne reactive inhibition (*C. L. Hull*); h. recyprokalne (*syn.* h. wzajemne) reciprocal inhibition; h. retroaktywne (*syn.* h. wsteczne) retroactive inhibition; h. różnicowe differential inhibition (*I. P. Pavlov*); h. skojarzone associative inhibition; h. toniczne (*syn.* h. ciągle) tonic inhibition; h. warunkowe conditioned inhibition (*I. P. Pavlov*); h. warunkowe reaktywne conditioned reactive inhibition, sI_R (*C. L. Hull*); h. wewnętrzne internal inhibition (*I. P. Pavlov*); h. własne mięśni (*syn.* h. autogenetyczne) autogenetic inhibition (*R. Granit*); h. Wwedenskiego Wedensky inhibition; h. wygaszeniowe extinctive

inhibition (*I. P. Pavlov*); h. wzajemne mutual inhibition, reciprocal inhibition; h. zewnętrzne external inhibition (*I. P. Pavlov*); h. zrotne recurrent inhibition
hamulec inhibitor; h. warunkowy conditioned inhibitor (*I. P. Pavlov*); h. pierwotny primary inhibitor (*J. Konorski*)
hamulcowy inhibitory (*syn.* hamujący inhibiting); bodziec h. inhibitory stimulus; hamulcowe sprzężenie zrotne inhibitory feedback; warunkowanie hamulcowe inhibitory conditioning
hierarchia dominowania (*syn.* h. nadrzędności) dominant hierarchy
hipofagia hypophagia
hipokineza (*syn.* zubożenie ruchowe) hypokinesia
hipotetyczny hypothetical; konstrukt h. hypothetical construct; zmienna hipotetyczna hypothetical variable
hipoteza hypothesis; h. robocza working hypothesis; h. zerowa null hypothesis
hiporefleksja (*syn.* osłabienie odruchów) hyporeflexia
histogram histogram; h. interwałów (*syn.* h. odstępów, h. długości przerw) interval histogram; h. pobudzowy poststimulus histogram
homologiczny (*syn.* jednoznaczny) homologous
homolateralny (*syn.* jednostronny, jednoimienny, tożsamy, równostronny, ipsilateralny, nieskrzyżowany) homolateral

I

iglica spike; i. odcinka początkowego initial segment spike, IS-spike; i. somato-dendrytowa soma-dendrite spike, SD-spike; potencjał iglicy spike potential

iglica (*EEG*) spike; zespół iglicy i fali spike and wave complex
imitacja (*syn.* naśladownictwo) imitation (*syn.* reakcja naśladowcza mimetic response)

- imitacyjny (*syn.* naśladowczy, podobny) mimetic, imitative, allelomimetic
- implantować (*syn. pref.* wgoić, wszczepić) implant
- implantowany (*syn.* wgojony, wszczepiony) implanted
- implanowana elektroda implanted electrode
- „imprinting” (*syn.* napiętnowanie, reakcja piętna, wpajanie) imprinting
- impuls impulse; i. dosyłowy (*syn. i.* afferentny) afferent impulse; i. mięśniowy muscle impulse; i. nerwowy nerve impulse; ruch impulsów impulse traffic
- indukcja induction (*syn.* wzbudzenie mainly in physics); i. dodatnia positive induction (*I. P. Pavlov*); i. korowa cortical induction; i. nerwowa neural induction; i. percepcyjna perceptual induction; i. rdzeniowa prosta direct spinal induction, immediate spinal induction; i. ujemna negative induction (*I. P. Pavlov*); i. wzrokowa visual induction
- inotropowy inotropic (wpływający na siłę skurczu affecting the strength of contraction)
- „insight” (*syn.* wgląd, intuicja) insight
- instrumentalny instrumental; (*syn.* sprawczy operant; drugiego typu type II); i. bodziec warunkowy instrumental conditioned stimulus, S^D , discriminative stimulus; warunkowanie instrumentalne instrumental conditioning (*E. R. Hilgard and D. G. Marquis*)
- integracja (*syn.* scalenie) integration
- integracyjny (*syn.* scalający) integrative; czynność scalająca integrative action, integrative activity
- intencjonalny intentional; ruchy intencjonalne intention movements (*O. Heinroth*)
- interneuron interneuron (*syn.* neuron wstawkowy intercalary neuron); łańcuch interneuronów interneuronal chain
- interoceptywny interoceptive
- interoceptor interoceptor, visceroreceptor
- interwał (*syn.* przerwa, odstęp) interval; histogram interwałów (*syn.* histogram odstępów, histogram długości przerw) interval histogram
- intrafuzalny (*syn. pref.* śródwrzecionowy, wewnątrzwrzecionowy) intrafusul
- intuicja (*syn.* wgląd, “insight”) insight
- ipsilateralny (*syn.* jednostronny, jednoimienny, tożstronny, równostronny, nieskrzyżowany, homolateralny) ipsilateral
- ischemia (*syn.* odkrwienie) ischemia
- iskanie grooming
- istota (*syn.* substancja) matter, substance; i. biała white matter; i. szara gray matter
- iteratywny iterative (*syn.* powtarzalny repetitive; wymagający powtarzania requiring repetition); chronaksja iteratywna iterative chronaxy; odruch i. iterative reflex
- izoelektryczny isoelectric i. zapis EEG isoelectric (record of) EEG
- izolacja (1) insulation; (2) isolation
- izolacja zmysłowa (*syn.* deprywacja zmysłowa, pozbawienie bodźców zmysłowych) sensory deprivation

J

- jad venom, toxine; j. tężca (*syn.* tetanotoksyna) tetanus toxine
- jakość quality; j. zmysłowa modality, sensory modality
- jawny overt; jawne zachowanie się overt behavior
- jaskrawość brightness; j. wiązki (*syn.* jasność plamki) beam brightness
- jasność brightness; j. plamki (*syn.* jaskrawość wiązki) beam brightness
- jednobiegunowy monopolar, unipolar; elektroda jednobiegunowa monopolar electrode; komórka jednobiegunowa unipolar cell
- jednoimienny (*syn.* tożstronny, ipsilateralny, nieskrzyżowany, równostronny, homolateralny, jednostronny) ipsilateral
- jednokierunkowy unidirectional, one-way; przewodzenie jednokierunkowe one-way conduction
- jednorodny homogeneous; odruch warunkowy j. homogeneous conditioned reflex (*I. P. Pavlov*)
- jednostka unit; j. czuciowa sensory unit; j. gnostyczna gnostic unit (*J. Konorski*); j. miotatyczna myotatic unit; j. recepcyjna (*syn.* j. odbiorcza) receptive unit; j. ruchowa motor unit (*C. S. Sherrington*); j. standaryzowana (*syn.* j. standardowa) standard unit; j. włączeniowa on-unit (*syn.* neuron włączeniowy on-neuron); j. wyłączeniowa off-unit (*syn.* neuron wyłączeniowy off-neuron)
- jednostkowy unitary; elektroda jednostkowa unitary electrode; j. potencjał czynnościowy unitary action potential; j. potencjał postsynaptyczny unitary postsynaptic potential
- jednostronny (*syn.* ipsilateralny, jednoimienny, homolateralny, tożstronny, nieskrzyżowany, równostronny) unilateral
- jednoznaczny (*syn.* homologiczny) homologous

K

- kara punishment (*syn.* nagroda ujemna negative reward; wzmacnienie ujemne negative reinforcement)
- kinestezja kinesthesia (*syn.* czucie ruchu movement sense)
- kinestetyczny kinesthetic; bodziec k. kinesthetic stimulus
- klasyczny classical; warunkowanie klasyczne classical conditioning (*syn.* warunkowanie typu I type I conditioning)
- koagulacja elektryczna electrocoagulation
- kod (*syn.* szyfr) code; k. dwójkowy binary code
- kodować (*syn.* szyfrować, zaszyfrować, zakodować) code
- kodowanie (*syn.* szyfrowanie) coding
- kolano knee; odruch kolanowy knee reflex, knee jerk (*syn.* odruch rzepkowy patellar reflex)
- kolankowy geniculate; ciało kolankowate geniculate body
- kolateralna (*syn.* oboczna, gałązka boczna) collateral fiber; k. zwrotna (*syn.* oboczna powracająca) recurrent collateral
- kolbka knob; k. synaptyczna (*syn.* guziczek końcowy, guziczek synaptyczny) synaptic knob
- kolec (*syn. pref.* cień) spine
- komórka cell; k. nerwowa nerve cell; k. hamulcowa inhibitory cell, I-cell; k. płaszczowa (*syn.* amficyt) amphycyte; k. pobudzeniowa excitatory cell, E-cell
- koncentracja (*syn.* (1) ześrodkowanie, (2) stężenie) (*chem.*) concentration; k. hamowanie concentration of inhibition (*I. P. Pavlov*); k. pobudzenia concentration of excitation (*I. P. Pavlov*)
- koncentryczny concentric; elektroda koncentryczna concentric electrode
- konfiguracja configuration (*syn.* postać Gestalt)
- koneksjonizm connectionism
- konflikt między zbliżeniem a unikaniem approach-avoidance conflict
- kontralateralny (*syn. pref.* przeciwny, *syn.* drugostronny, przeciwnostronny) contralateral
- konstelacja (*syn.* układ, wzorzec, forma) pattern
- konstrukt construct
- konsumacyjny (*syn.* spełniający) consummatory
- końcowy terminal, concerning the end or ending; guziczek k. bouton terminal (*syn.* guziczek synaptyczny, kolbka synaptyczna synaptic knob)
- koordynacja wrodzona (*syn.* utwalony wzorzec reakcji) fixed action pattern, Erbkoordination (*K. Lorenz*)
- kora cortex; k. mózgowa cerebral cortex; k. mózdzkowa cerebellar cortex; k. nadnercza adrenal cortex
- korekcyjny corrective; hamowanie korekcyjne (*syn.* hamowanie poprawcze) corrective inhibition
- korowy cortical; dokorowy corticopetal; odkorowy corticofugal
- kortyzalizacja corticalization
- krążenie circulation; k. krwi circulation of blood; k. impulsów (*syn.* rewerberacja impulsów) reverberation of impulses
- korzeń (*syn.* korzonek) root
- korzonek (*syn.* korzeń) root; k. brzuszny ventral root; k. czuciowy sensory root; k. grzbietowy dorsal root; k. przedni anterior root; k. ruchowy motor root; k. tylny posterior root; nić korzonka root filament; odruch korzonka grzbietowego dorsal root reflex; potencjał korzonka grzbietowego dorsal root potential
- kres (*syn.* granica) limit; hamowanie pozakresowe supralimit inhibition (*I. P. Pavlov*)
- kresomózgowie (*syn.* telencefalon) telencephalon, endbrain
- krótkotrwały short-lasting, short-term; pamięć krótkotrwała short-term memory
- kryterium (*syn.* sprawdzian) criterion
- kurcz spasm
- kurczowy (*syn.* spastyczny) spastic

L

- labirynt maze; l. czasowy temporal maze; l. otwarty elevated maze; l. T T-maze; l. wodny water maze; l. Y Y-maze; l. zamknięty enclosed maze; uczenie się labiryntu maze learning; wielokrotny l. T multiple T-maze
- latencja (*syn. pref.* okres utajenia) latency
- leukotomia leucotomy
- lęk (*syn.* niepokój) anxiety
- lękliwy (*syn.* bojaźliwy) timid
- limbiczny (*syn.* rąbkowy) limbic
- lobektomia (*syn.* wycięcie płata) lobectomy
- lobotomia lobotomy

lokalizacja (*syn.* umiejscowienie) localization
 lokalny (*syn. pref.* miejscowy) local
 lokomocja (*syn.* przemieszczanie się) locomotion
 lokomocyjny locomotor; **behawior** l. locomotor behavior

lokomotoryczny locomotive
 losowy (*syn.* chaotyczny, przypadkowy, stochastyczny) random, chaotic
 łącze (*syn.* przelącznik) relay

M

magnetoreakcja magnetoreaction
makroelektroda macroelectrode
małżowina uszna pinna; **odruch z małżowiny usznej** pinna reflex
manipulacyjny manipulatory; **behawior** m. manipulatory behavior
mediator (*syn.* przekaźnik) transmitter
mezoptyczny mesopic; **widzenie** m. mesopic vision
miejscowy (*syn.* lokalny) local; **miejscowa zmiana potencjału** local potential change; **prąd** m. local current
mielina myelin
mielinacja myelination, myelination
mielinować myelinate
mielinowany (*syn.* w osłonce rdzennej, rdzenny) myelinated, medullated; **włókno mielinowane** myelinated fiber
międzybiegunowy (*syn.* międzyelektrodowy) interpolar; **odległość międzybiegunowa** interpolar distance
międzyelektrodowy (*syn.* międzybiegunowy) inter-electrode
międzygiglicowy interspike; **m. interwał** interspike interval
międzykręgowy intervertebral; **zwój** m. spinal ganglion, intervertebral ganglion, vertebral ganglion
międzyodcinkowy intersegmental
międzypróbowy intertrial; **przerwa międzypróbowa** intertrial interval
międzywęzłowy internodal
międzywęzle internode
mięśniowy muscular, concerning muscle; **impuls** m. muscle impulse; **włókno mięśniowe** muscle fiber; **wrzeciono mięśniowe** muscle spindle
mięsień muscle; **m. gładki** smooth muscle; **m. powolny** slow muscle; **m. prążkowany** striate muscle; **m. przeciwstawny** (przeciwdziałający)

(*syn.* antagonist) antagonistic muscle; **m. sercowy** heart muscle; **m. synergiczny** (*syn.* współdziałający) synergic muscle, synergist muscle; **m. szybki** fast muscle, twitch muscle; **m. toniczny** tonic muscle
mikroelektroda micro-electrode; **m. metalowa** metal micro-electrode
mimowolny involuntary; **ruch** m. involuntary movement
miniaturowy miniature; **m. potencjał postsynaptyczny** miniature postsynaptic potential
miotatyczny myotatic; **jednostka miotatyczna** myotatic unit; **odruch** m. (*syn.* odruch na rozciąganie, odruch własny mięśnia, odruch Hoffmanna) myotatic reflex, stretch reflex
mnogi (*syn. pref.* wielokrotny) multiple
modulator modulator (*R. Granit*)
molarny molar; **behawior** m. molar behavior
molekularny (*syn.* cząsteczkowy) molecular; **behawior** m. molecular behavior; **biologia molekularna** molecular biology
monosynaptyczny monosynaptic; **odruch** m. monosynaptic reflex
motoneuron (*syn.* neuron ruchowy) motoneuron; **pula** motoneuronów motoneuron pool
motoryczny (*syn. pref.* ruchowy) motor; **plytka motoryczna** (*syn. pref.* ruchowa płytka końcowa) motor endplate
motyw (*syn.* pobudka) motive
motywacja motivation; **m. nabyta** acquired motivation, secondary motivation; **m. pierwotna** primary motivation; **m. trzeciego rzędu** tertiary motivation (*J. P. Seward*); **m. wtórna** secondary motivation; **m. wyuczona** learned motivation, secondary motivation; **m. nagrodowa** incentive motivation
motywacyjny motivational; **ośrodkowy stan** m. central motive state (*C. L. Morgan*)
motywować motivate

- nabyty acquired; **napięd** n. acquired drive; **odruch** n. acquired reflex (conditioned reflex)
- nabywanie** acquisition (*syn.* wytwarzanie elaboration) n. **odruchów warunkowych** (*syn.* wytwarzanie się **odruchów warunkowych**) acquisition of conditioned reflexes
- naciągać** (*syn. pref. rozciągać*) stretch
- naciąg, naciąganie** (*syn. pref. rozciąganie*) stretch, stretching
- naczynioruchowy** vasomotor; **odruch** n. vasomotor reflex
- nadczynność** (*syn.* czynność zwiększona) hyperfunction
- nadodcinkowy** suprasegmental; **regulacja nadodcinkowa** suprasegmental control
- nadopuszkowy** (*syn. nadrdzeniowy*) supramedullary; **zwój** n. supramedullary ganglion
- nadprogowy** suprathreshold, supraliminal
- nadrzeniowy** (*syn. nadopuszkowy*) supramedullary
- nadrzędność** (*syn. przewaga, dominacja*) dominance; n. **korowa** cortical dominance; n. **półkuli mózgu** hemispherical dominance
- nadrzędny** dominant; **półkula nadrzędna** dominant hemisphere
- nadwrażliwość** hypersensitivity
- nadwrażliwy** hypersensitive
- nadwzgórze** epithalamus
- nadzieja** hope (*O. H. Mowrer*: motivational concept related to reward)
- nagradzanie** rewarding, administering reward
- nagroda** reward, positive reinforcement; n. **ujemna** negative reward (*syn.* kara punishment)
- nagrodowy** concerning reward or goal; **bodziec** n. goal stimulus (*C. L. Hull*); **reakcja nagrodowa** (*syn. reakcja celu*) goal response
- nakładanie się** overlap; **częściowe** n. partial overlap
- naiwny** naive; n. **doświadczalnie** experimentally naive
- napad** fit, seizure, attack; n. **padaczkowy** epileptic seizure
- napaść** (*syn. pref. agresja*) attack, aggression
- napastliwość** (*syn. agresywność*) aggressiveness, aggressivity
- napastliwy** (*syn. agresywny*) aggressive
- napięd** (*syn. popęd*) drive; n. **ciekawości** curiosity drive; n. **nabyty** acquired drive; n. **pierwotny** primary drive; n. **uboczny** irrelevant drive; n. **warunkowy** conditioned drive; n. **wtórny** secondary drive; **przemieszczenie napiędu** drive displacement; **redukcja napiędu** drive reduction (*C. L. Hull*)
- napiędowy** (*syn. popędowy*) concerning drive; **bodziec** n. drive-producing stimulus, drive stimulus; **odruch** n. (*J. Konorski*) drive reflex
- napięcie** (1) tension, stress; (2) tonus, tone; (3) voltage; n. **mięśni** (*syn. tonus mięśniowy*) muscle tone
- napiętnowanie** (*syn. reakcja piętna, „imprinting”, wpajanie*) imprinting
- napór** (*syn. stress*) stress
- naporowy** (*syn. stressowy*) concerning stress; n. **bodziec** stress stimulus
- naprzemienność** (*syn. pref. alternacja*) alternation
- narastająca odpowiedź** augmenting response
- narząd wykonawczy** (*syn. efektor*) effector
- nastawienie** attitude; set
- następczy** forward, pro-active, following something, after something, successive; **hamowanie następcze** inhibitory after-discharge; **różnicowanie następcze** successive discrimination; **skojarzenie następcze** forward association; **wyładowanie następcze** after-discharge; **zjawisko następcze** after effect
- nastrój** mood
- nasycać** (*syn. sycić*) satiate, sate
- nasykanie** satiation in progress, satiating; **ostre** n. acute satiation, one portion satiation; **stopniowe** n. gradual satiation, multi-portion satiation
- nasylenie** (*syn. sytość*) satiety, satiation
- nasycony** satiated, sated
- naśladowczy** (*syn. podobny, imitacyjny*) allelomimetic, mimetic, mimic, imitative; **behawior** n. allelomimetic behavior
- naśladownictwo** (*syn. imitacja*) mimesis, imitation, mimicry
- natychmiastowy** immediate; **pamięć natychmiastowa** immediate memory
- nawyk** habit; **siła nawyku** habit strength (*C. L. Hull*), sH_R
- nauka o zachowaniu się** (*syn. behawiorystyka*) behavioral science
- nauka uczenia się** (*syn. uczenie uczenia się*) learning to learn
- neocerebellum** (*syn. nowy mózdzek*) neocerebellum
- nerw** nerve
- nerwica** neurosis; n. **doświadczalna** experimental neurosis (*I. P. Pavlov*)
- nerwicogenny** (*syn. pref. nerwicorodny*) neurotogenic
- nerwicorodny** (*syn. nerwicogenny*) neurotogenic
- nerwiczny** neurotic; **objaw** n. neurotic symptom; **zachowanie się nerwicowe** neurotic behavior

- nerwowo-gruczołowy** preparat nerve-gland preparation
- nerwowo-mięśniowy** neuro-muscular, myoneural; **komórka nerwowo-mięśniowa** neuro-muscular cell; **preparat n.** nerve-muscle preparation; **przenoszenie nerwowo-mięśniowe** neuromuscular transmission; **złącze nerwowo-mięśniowe** myoneural junction
- nerwowo-ruchowy** neuromotor
- nerwowo-wydzielniczy** (*syn.* neurosekrecyjny) neurosecretory
- nerwy** neural, nervous; **autonomiczny układ n.** autonomic nervous system, ANS; **czynności nerwowe** nervous activity; **droga nerwowa** (*syn.* szlak nerwowy) nerve tract; **impuls n.** nerve impulse; **konceptyjny układ n.** conceptual nervous system, "CNS" (*D. O. Hebb*); **obwodowy układ n.** peripheral nervous system; **ośrodkowy układ n.** central nervous system, CNS; **pilśń nerwowa** (*syn.* neuropil) neuropil(e); **proces n.** nerve process; **przewodnictwo nerwowe** neural conduction; **sieć nerwowa** nerve net; **układ n.** nervous system; **wegetatywny układ n.** vegetative nervous system; **włókno nerwowe** nerve fiber; **wyładowanie nerwowe** neural discharge; **wyższe czynności nerwowe** higher nervous activity (*I. P. Pavlov*); **zakończenie nerwowe** nerve ending; **załamanie nerwowe** nervous breakdown
- neuron** neuron; **łańcuch neuronów** neuronal chain; **n. ruchowy** (*syn.* motoneuron) motoneuron; **n. włączeniowy** on-neuron (*syn.* jednostka włączeniowa on-unit); **n. włączeniowo-wyłączeniowy** on-off-neuron (*syn.* jednostka włączeniowo-wyłączeniowa on-off-unit); **n. wstawkowy** (*syn.* interneuron) intercalary neuron; **n. wyłączeniowy** off-neuron (*syn.* jednostka wyłączeniowa off-unit); **pula neuronów** neuron pool
- neuronowy** neuronal, neuronie
- neuropil** (*syn.* pilśń nerwowa) neuropil(e)
- neurosekrecyjny** (*syn.* nerwowo-wydzielniczy) neurosecretory
- neuryt** (*syn.* akson, wypustka osiowa) neurite axon, **niedoczynność** (*syn.* niedomoga czynnościowa, zmniejszona aktywność) hypoactivity, hypofunction
- niedomoga czynnościowa** (*syn.* niedoczynność, czynność zmniejszona) hypofunction
- niemielinowany** (*syn.* bezrdzenny) unmyelinated, non-medullated; **włókno niemielinowe** unmyelinated fiber, non-medullated fiber
- niepamięć** (*syn.* amnezja) amnesia; **n. następcza** anterograde amnesia; **n. wsteczna** retrograde amnesia
- niepobudliwość** inexcitability (*syn.* refrakcja refractoriness)
- niepobudliwy** inexcitable; **błona elektrycznie niepobudliwa** electrically inexcitable membrane
- niepokój** (*syn.* lęk) anxiety; **n. ruchowy** restlessness, agitation
- niepolaryzujący** nonpolarizable; **elektroda niepolaryzująca się** nonpolarizable electrode
- nieregularny** irregular
- nieskrzyżowany** (*syn.* ipsilateralny, jednoimienny, jednostronny, równostronny, homolateralny, tożstronny) homolateral
- niespecyficzny** (*syn.* pref. nieswoisty) unspecific
- nieswoisty** (*syn.* niespecyficzny) unspecific; **n. układ czuciowy** unspecific afferent system
- nieunikniony** (*syn.* nieuchronny) unavoidable
- nie używać, nie używanie** disuse
- niezamierzone uczenie się** (*syn.* uczenie się przypadkowe) incidental learning
- niskowzgorze** subthalamus
- niskowzgorzowy** subthalamic
- nocyceptor** nociceptor (*syn.* receptor bólu pain receptor)
- nocyceptywny** nociceptive
- norma reakcji** (*syn.* sztywny schemat ruchowy) fixed action pattern
- nowa kora neocortex** (*K. Lorenz*)
- nowe prążkowie** neostriatum
- nowy mózdzek** (*syn.* neocerebellum) neocerebellum
- nowy płaszcz** neopallium

O

- obciążenie** load, stress
- obezkorowić** (*syn.* usunąć korę) decorticate
- obezkorowienie** (*syn.* usunięcie kory, dekortykacja) decortication
- obezkorowiony** (*syn.* bezkorowy, dekortykowany) decorticated
- obocznicza** (*syn.* odgałęzienie, gałązka boczna, kolaterała) collateral; **o. powracająca** (*syn.* kolaterała zwrotna) recurrent collateral
- oboczność** (*syn.* styczność) contiguity; **prawo oboczności** law of contiguity
- oboczny** collateral, lateral; **hamowanie oboczne**

- lateral inhibition; uczenie się oboczne collateral learning, concomitant learning
- obojętny neutral, indifferent; bodziec obojętny indifferent stimulus (*I. P. Pavlov*)
- obrona defence
- obronny defensive; bierny odruch o. passive defensive reflex (*I. P. Pavlov*); bodziec o. defensive stimulus, aversive stimulus; czynny odruch o. active defensive reflex (*I. P. Pavlov*); odruch o. defensive reflex
- obszar występowania (*syn.* strefa) (*ecol.*) range
- obuoczny (*syn.* dwuoczny) binocular; widzenie obuoczne binocular vision
- obwód circuit; o. otwarty open circuit; o. rewerberujący reverberation circuit; o. zamknięty closed circuit
- ochronny protective; hamowanie ochronne protective inhibition (*I. P. Pavlov*); odruch o. protective reflex (*J. Konorski*)
- ochronno-konsumacyjny odruch protective consummatory reflex (*J. Konorski*)
- ochronno-przygotowawczy odruch protective preparatory reflex (*J. Konorski*)
- oczekiwanie expectation; expectancy; zasada o. principle of expectancy
- odbiorczy (*syn.* recepcyjny) receiving, receptive, recipient; jednostka odbiorcza (*syn.* jednostka recepcyjna) receptive unit
- odcinkowy (*syn.* segmentowy) segmental; odruch o. segmental reflex
- odczulenie desensitization
- oddechowy respiratory
- oddychanie respiration, breathing
- odgałęzienie (*syn.* obocznicza, gałązka boczna, kolateralna) collateral
- odkorowy corticifugal
- odkrwienie (*syn.* ischemia) ischemia; o. mózgu cerebral ischemia
- odmóżdżenie (*syn.* decerebracja, usunięcie mózgu) decerebration
- odmóżdżeniowa sztywność decerebrate rigidity
- odmóżdżyć decerebrate
- odnowa (*syn. pref.* wznowienie, odzyskanie) recovery, restoration
- odośrodkowy centrifugal; włókno odośrodkowe centrifugal fiber
- odpowiedź response; o. narastająca augmenting response; o. rekrutacyjna recruiting response; o. wywołana evoked response
- odroczenie delay; nagroda po odroczeniu post-delay reward; nagroda przed odroczeniem pre-delay reward
- odroczone delayed; alternacja odroczone delayed alternation; odroczone dobieranie według wzorca delayed matching-to-sample; reakcja odroczone delayed response
- odruch reflex; o. bezwarunkowy unconditioned (unconditional) reflex (*I. P. Pavlov*); o. celowniczy targetting reflex (*J. Konorski*); o. fiksacji wzrokowej (*syn.* o. wpatrywania się) visual fixation reflex; o. H., o. Hoffmanna (*syn.* o. na rozciąganie, o. własny mięśnia) H. reflex, Hoffmann's reflex, myotatic reflex, stretch reflex; o. korzonka grzbietowego dorsal root reflex, DRR; o. (wy)prostowania się (*syn.* o. powstawania) righting reflex; o. rzepkowy (*syn.* o. kolanowy) patellar reflex; o. skrzyżowany crossed reflex; o. warunkowy conditioned (conditional) reflex (*I. P. Pavlov*); o. warunkowy instrumentalny instrumental conditioned reflex (*E. R. Hilgard, D. G. Marquis*); o. warunkowy klasyczny classical conditioned reflex¹ (*E. R. Hilgard, D. G. Marquis*); o. warunkowy sprawczy operant conditioned reflex (*B. F. Skinner*); o. warunkowy I typu type I conditioned reflex (*S. Miller, J. Konorski*); o. warunkowy II typu type II conditioned reflex (*S. Miller, J. Konorski*); o. włókienkowy axon reflex; o. wodzenia following reflex (*syn.* o. śledzenia tracking reflex)
- odruchowy reflexive, reflex-like, concerning reflex; hamowanie odruchowe reflex inhibition; łuk o. reflex arc; obwód o. reflex circuit; odruchowe wydzielanie śliny reflex salivation; odruchowe zwężenie źrenicy reflex pupillary contraction
- odrzut rebound; o. pohamulcowy post-inhibitory rebound
- odsyłowy (*syn.* eferentny) efferent
- odstęp (*syn. pref.* przerwa, interwał) interval; histogram odstępów interval histogram
- odwrócenie reversal; o. fazy phase reversal
- odwzorować (*syn. pref.* rzutować) project
- odwzorowanie (*syn. pref.* projekcja) projection
- odzyskanie (*syn. pref.* wznowienie, odnowa) recovery, restoration
- odżywczy (*syn. pref.* troficzny) trophic, nutritive
- ogniskowy focal; padaczka o. focal epilepsy (*syn.* padaczka Jacksonowska Jacksonian epilepsy)
- okluzja occlusion
- oko zredukowane schematic eye
- okres period; o. izolowanego działania bodźca warunkowego period of isolated action of the

¹ In Hilgard, Marquis' or Skinners' terminology it should be "response" but in Polish the "reflex" is appropriate.

- conditioned stimulus, CS-US interval; o. subnormalny (*syn.* o. obniżonej pobudliwości) subnormal period; o. utajenia (*syn.* latencja) latent period, latency
- okresowy (*syn.* periodyczny) periodic; drganie okresowe periodic oscillation; nagradzanie okresowe periodic reward; wzmacnianie okresowe (*syn.* wzmacnianie periodyczne, wzmacnianie równookresowe) periodic reinforcement
- oligosynaptyczny (*syn.* skąposynaptyczny) oligo-synaptic
- opiekuńczy (*syn.* epimeletyczny) epimeletic (*J. P. Scott*)
- oporność resistance; o. na warunkowanie resistance to conditioning; o. na wygaszanie resistance to extinction
- opozycja faz (*EEG*) phase opposition
- opór (*elec.*) resistance
- opóźniający delaying, causing delay; hamowanie opóźniające inhibition of delay (*I. P. Pavlov*)
- opóźnienie delay; o. impulsu impulse delay; o. synaptyczne synaptic delay; o. złącza junctional delay
- opóźniony delayed; prostowanie opóźnione delayed rectification; warunkowanie z opóźnionym wzmocnieniem (nagrodą) delayed reinforcement (reward) conditioning
- opuszczenie omission; błąd opuszczenia error of omission (*cf.* popelnienie)
- opuszkowy bulbar
- orientacja orientation
- orientacyjny orienting, concerning orientation; odruch o. orienting reflex, orientation reflex
- ortodromowy orthodromic
- oscylacja (*syn.* drganie) oscillation
- oscylacyjny oscillatory; neuron o. oscillatory neuron
- oscyloskop oscilloscope
- osłabienie odruchów (*syn.* hiporefleksja) hyporeflexia
- ostrzegać warn
- ostrzegawczy warning; bodziec (sygnał) o. warning stimulus (signal)
- ośrodek center; o. głodu hunger center; o. sytości satiety center
- ośrodkowy (*syn.* centralny) central; concerning nervous center; o. stan hamowania central inhibitory state (*C. S. Sherrington*); o. stan napędowy central motive state (*C. L. Morgan*); o. stan pobudzenia central excitatory state (*C. S. Sherrington*); o. układ nerwowy central nervous system, CNS
- ośrodkowo-mózgowy centrencephalic; układ o. centrencephalic system (*G. W. Penfield*)
- otaczający świat Umwelt (*J. von Uexküll*), a part of the external world (Aussenwelt) which acts upon organism's senses
- otoczenie surroundings
- otwarty open; obwód o. open circuit

P

- padaczka (*syn.* epilepsja) epilepsy; p. ogniskowa focal epilepsy (*syn.* p. Jacksonowska Jacksonian epilepsy)
- padaczkopodobny epileptoid; napad p. epileptoid seizure
- padaczkorodny epileptogenic
- padaczkowy epileptic; napad p. epileptic attack (fit, seizure)
- pamięć memory; p. asocjacyjna associative memory; p. długotrwała long-term memory; p. dynamiczna dynamic memory; p. krótkotrwała short-term memory; p. magnetyczna magnetic memory; p. przejściowa transient memory; p. świeża recent memory; zakres pamięci memory span
- pamięciowy mnemonic; ślad p. (*syn.* engram) mnemonic trace
- parabioza parabiosis
- paradendrytowy (*syn.* przydendrytowy) paraden-dritic; synapsa paradendrytowa (*syn.* s. przy dendrytowa) paradendritic synapse
- paradoksalny paradoxical; sen p. paradoxical sleep
- parasympatyczny (*syn. pref. przywspółczulny*) parasympathetic
- parasympatyzmimetyczny parasymphathomimetic
- pasma band; p. tłumiące suppressor band (*syn.* pole tłumiące suppressor area)
- percepcja (*syn.* postrzeganie, spostrzeganie) perception
- percepcyjny (*syn.* doznaniowy) perceptive; jednostka percepcyjna perceptive units; uczenie się percepcyjne perceptual learning
- periodyczny (*syn. pref. okresowy*) periodic
- perseweracja perseveration
- perseweracyjny ślad bodźca perseverative stimulus trace (*C. L. Hull*)
- pęcherzyk vesicle; p. synaptyczny synaptic vesicle

- pętla loop; p. gamma gamma loop; p. jądra ogo-
 niastego caudate loop (*N. A. Buchwald*); p.
 tętnicy szyjnej carotid loop (*syn. p. van Leer-*
suma van Leersum's loop)
 pień trunc, stem; p. mózgu brain stem; p. zazwojo-
 wy postganglionic trunc; p. przedzwojowy
 preganglionic trunc
 pierścieniowo-spiralne zakończenie annulo-spiral
 ending
 piętno mark, stigma; reakcja piętna (*syn. napiętno-*
wanie, wpajanie, „imprinting”) “imprinting”
 pilsń nerwowa (*syn. neuropil*) neuropil(e)
 plan design, plan, scheme; p. doświadczenia experi-
 mental design
 plastyczność plasticity
 płytką plate, plaque; p. elektryczna electroplaque,
 electroplate; ruchowa p. końcowa (*syn. p. mo-*
toryczna) motor end plate
 poanodowy post-anodal; torowanie poanodowe post-
 anodal facilitation; poanodowe wzmoczenie po-
 budliwości post-anodal supernormality
 pobieranie pokarmu food intake
 pobudzający post-stimulus; histogram p. post-stim-
 ulus histogram, PSH
 pobudka (*syn. motyw*) motive
 pobudliwość excitability
 pobudliwy excitable; p. chemicznie chemically
 excitable; p. elektryczne electrically excitable;
 p. mechanicznie mechanically excitable
 pobudzeniowy excitatory; p. potencjał postsynap-
 tyczny excitatory postsynaptic potential, EPSP
 początkowy initial; p. odcinek (aksonu) initial
 segment (of axon); IS, iglica odcinka początko-
 wego IS spike
 poczynnościowy post-activation
 podkorowy subcortical
 podkorze subcortex
 podnieta stimulus, incentive, incitement
 podobny (*syn. naśladowczy, imitujący*) mimetic
 podprogowy subliminal, below threshold
 pokarmowy alimentary, concerning food or feeding;
 odruch p. alimentary reflex, food reflex; ośrodek
 p. food center, feeding center
 pole field; area; p. odbiorcze (*syn. p. recepcyjne*)
 receptive field; p. odbiorcze współśrodkowe
 concentric field; p. projekcyjne projection
 area; p. tłumiące suppressor area (*syn. pasmo*
tłumiące suppressor band)
 polisynaptyczny polysynaptic
 połączenie connection, bond, linkage; p. nerwowe
 neural bond
 położenie position
 polykanie swallowing, deglutition
 ponadnormalny bodziec kluczowy supernormal sign
 stimulus
 ponadprogowy above threshold, supraliminal
 popełnienie commission; błąd popełnienia error
 of commission (*cf. opuszczenie*)
 popęd (*syn. pref. napęd*) drive
 popędowy (*syn. napędowy*) concerning drive
 poprawczy corrective; hamowanie poprawcze correc-
 tive inhibition (*P. S. Kupalov*)
 poprzez synapsę (*syn. transsynaptyczny*) trans-
 synaptic
 postać (*syn. Gestalt*) Gestalt; zasada postaci Gestalt
 principle
 postaciowy configurational; bodziec p. configura-
 tional stimulus
 postawa attitude; posture
 postawny postural; odruch p. postural reflex
 postronny irrelevant; napęd p. irrelevant drive
 (*C. L. Hull*)
 postrzeżenie (*syn. percepcja*) perception
 postsynaptyczny postsynaptic; potencjał p. post-
 synaptic potential
 pośredni intermediate, mediated; indirect
 potencjał potential; p. czynnościowy action poten-
 tial; p. generatorowy generator potential;
 p. następczy after potential; p. reakcji reaction
 potential (*C. L. Hull*); p. receptorowy receptor
 potential; p. rozrusznikowy pacemaker potential;
 p. uszkodzeniowy (*syn. p. demarkacyjny*) injury
 potential, demarcation potential; p. wywołany
 (*syn. p. polowy*) evoked potential, field potential
 potencjalny potential; połączenie potencjalne po-
 tential connection
 potężowy post-tetanic; spotęgowanie potężowe
 post-tetanic potentiation
 potrzeba need
 powierzchnia surface; p. odbiorcza receptive surface
 powierzchniowy superficial, concerning surface
 powinowactwo asocjacyjne associative affinity,
 belongingness (*E. L. Thorndike*)
 powolny slow; fala powolna slow wave; mięsień p.
 slow muscle; potencjał p. slow potential
 powracający (*syn. pref. zwrotny, powrotny*) re-
 current
 powrotny recurrent; odruch p. recurrent reflex
 powtarzalny (*syn. iteratywny*) repetitive, iterative
 poza posture; p. dominacji dominant posture; p.
 uległości submissive posture
 pozakresowy supralimit; hamowanie pozakresowe
 supralimit inhibition (*I. P. Pavlov*)
 pozawrzecionowy extrafusal; włókno mięśniowe
 pozawrzecionowe extrafusal muscle fiber
 pozbawienie (*syn. deprywacja*) deprivation; p.

- bodźców zmysłowych** (*syn. pref. izolacja zmysłowa*; *syn. deprywacja zmysłowa*) sensory deprivation
- pozapiramidowy** extrapyramidal (*J. Prus*); **układ p.** extrapyramidal system
- pozorny** (*syn. rzekomy*) sham, false
- pragnienie** (1) desire; (2) thirst
- prawo** law; **p. styczności** law of contiguity; **p. skutku** (*syn. p. efektu*) law of effect (*E. L. Thorndike*); **p. heterogenicznego sumowania bodźców kluczowych** rule of heterogeneous summation (*N. Tinbergen*); **p. świeżych asocjacji** law of recency; **p. „wszystko albo nic”** law “all or nothing”
- prąd** current, stream; **p. stały** direct current; **p. zmienny** alternating current
- prążkowie** striate body, corpus striatum; **neuron prążkowiec** striatal neuron
- prążkowany** striate, striatal; **ciało prążkowane** striate body; **kora prążkowana** striate cortex (*syn. kora wzrokowa* visual cortex); **mięsień poprzeczny p. striate** muscle
- preferencja** preference
- preparat** preparation; **p. izolowanego mózgowia** encéphale isolé preparation (*P. Bremer*); **p. izolowanego mózgu** cerveau isolé preparation (*P. Bremer*); **p. nerwowo-gruczołowy** nerve-gland preparation; **p. nerwowo-mięśniowy** nerve-muscle preparation; **p. pretrygeminalny** pretrigeminal preparation
- presynaptyczny** presynaptic; **hamowanie presynaptyczne** presynaptic inhibition; **impuls p. presynaptyczny** presynaptic impulse
- pretrygeminalny** pretrigeminal; **preparat p. pretrygeminalny** pretrigeminal preparation
- proaktywny** proactive; **hamowanie proaktywne** proactive inhibition
- progowy** liminal, concerning threshold; **bodziec p. progowy** liminal, concerning threshold stimulus, liminal stimulus; **pobudliwość progowa** liminal sensitivity
- projekcja** (*syn. odwzorowanie*) projection; **p. ekranowa** (*syn. rzutowanie punkt-do-punktu*) point-to-point projection; **p. nerwowa** neural projection
- promieniowanie** (*syn. pref. promienistość*) radiation
- promienistość** radiation; **p. wzrokowa** optic radiation
- proprioceptywny** proprioceptive
- proprioceptor** proprio(re)ceptor
- prostowanie** (*syn. rozginanie*) extension
- prostownik** (1) rectifier; (2) extensor (*syn. rozginacz*)
- protopatyczny** protopathic; **czucie protopatyczne** protopathic sensibility (*H. Head*)
- próba** trial, test; **uczenie się w jednej próbie** one trial learning
- próg** threshold, limen; **p. pobudzenia** threshold of excitation; **p. różnicy** differential threshold
- przebieg niestabilny** transient; **maszyna matematyczna do uśredniania przebiegów niestabilnych** computer of average transients
- przebudzić** awake
- przecięcie** transection; **p. pretrygeminalne** pretrigeminal transection; **p. środkowo-mostowe pretrygeminalne** midpontine pretrigeminal transection
- przechodni** transsituational
- przeciwległy** (*syn. przeciwstronny, drugostronny, kontralateralny*) contralateral, heterolateral; **półkula przeciwległa** contralateral hemisphere
- przeciwnapęd** (*syn. anty napęd*) antidrive (*J. Konorski*)
- przeciwstronny** (*syn. pref. przeciwległy, drugostronny, kontralateralny*) contralateral
- przeciwdziałający** (*syn. antagonistyczny, przeciwstawny*) antagonistic
- przeciwstawny** (*syn. pref. przeciwdziałający, antagonistyczny*) antagonistic
- przeczulica** hyperesthesia
- przedczołowy** prefrontal; **kora przedczołowa** prefrontal cortex
- przedstawicielstwo** (*syn. reprezentacja*) representation; **korowe p.** cortical representation
- przedzwojowy** preganglionic; **pień p.** preganglionic trunc; **włókno przedzwojowe** preganglionic fiber
- przedwstępny** potencjał prepotential
- przekazywać** transmit
- przekazywanie** (*syn. pref. przekaźnictwo*) transmission
- przekaźnictwo** (*syn. przekazywanie*) transmission; **p. chemiczne** chemical transmission; **p. elektryczne** electrical transmission; **p. synaptyczne** synaptic transmission
- przekaźnik** (*syn. mediator*) transmitter
- przekaźnikowy** concerning transmitter; **substancja przekaźnikowa** transmitter substance
- przełącznik** (*syn. łącze*) relay; **p. synaptyczny** synaptic relay
- przemieszczenie** displacement (*syn. lokomocja* locomotion)
- przeniesienie** (*syn. pref. transfer*) transfer; **p. reakcji** redirection activity
- przeniesiony ból** (*syn. ból promieniujący*) referred pain
- przeróbka (odruchów warunkowych)** (*syn. przeuczenie*) reversal training
- przerwa** (*syn. interwał, odstęp*) interval, pause;

- histogram długości przerw interval histogram;
p. międzypróbkowa intertrial interval
przestankowy intermittent; **wzmacnianie przestankowe** (*syn. pref. wzmacnianie sporadyczne*) intermittent reinforcement, partial reinforcement
przestrzenny spatial; **orientacja p. spatial** orientation; **sumowanie p. spatial** summation
przesunięcie fazowe phase shift
przetwornik converter; **p. dwójkowo-dziesiętny** binary-to-digital converter
przeuczanie (*syn. przeróbka (odruchów warunkowych)*) reversal learning
przewaga (*syn. pref. nadrzędność, syn. dominacja*) dominance
przewężenie Ranviera (*syn. węzeł Ranviera*) Ranvier node
przewlekły (*syn. chroniczny*) chronic
przewodnictwo conductivity, conductance
przewodzenie conduction, transmission; **p. skokowe** saltatory conduction; **p. wybiórcze** optional transmission (*R. Lorente de Nó*); **p. z dekrementem** decrement conduction
przodomózgowie forebrain, prosencephalon
przybliżające warunkowanie approximation conditioning, "shaping"
przydendrytowy (*syn. paradendrytowy*) paradendritic; **synapsa przydendrytowa** (*syn. s. paradendrytowa*) paradendritic synapse
przygotowawczy preparatory; **odruch p. preparatory** reflex; **zachowanie się przygotowawcze** preparatory behavior
przyjmowanie pokarmu food intake
przypadkowy (*syn. losowy, chaotyczny*) accidental, random, stochastic
przypominać recall
przypominanie recall
przystosowanie (*syn. adaptacja*) adaptation
przyśrodkowy medial; **p. pęczek przodomózgowia** medial forebrain bundle
przytomność (*syn. czuwanie, świadomość*) consciousness, wakefulness
przywspółczulny (*syn. parasympatyczny*) parasympathetic
przywykanie (*syn. habituacja*) habituation
przyżegnanie elektryczne electrocautery
pseudosynapsa (*syn. pref. efapsa, synapsa rzekoma*) ephapse
pseudosynaptyczny (*syn. efaptyczny*) ephaptic
pseudowarunkowanie (*syn. warunkowanie rzekome*) pseudoconditioning
psychogalwaniczna reakcja psychogalvanic response
psychologia postaci (*syn. gestaltizm*) gestaltism
pula pool; **p. motoneuronów** motoneuron pool

R

- rąbkowy** (*syn. limbiczny*) limbic; **układ r. limbic** system
rdzeń medulla, core; **r. kręgowy** spinal cord; **r. nadnercza** adrenal medulla; **r. przedłużony** oblongata, bulb
rdzeniomózgowie myelencephalon
rdzeniowy medullary, concerning spinal cord; **odruch r.** spinal reflex
rdzenny (*syn. mielinowy, w osłonce rdzennej*) myelinated, medullated; **włókno rdzenne** myelinated fiber
reakcja response, reaction; **r. bezwarunkowa** unconditioned response; **r. dowolna** voluntary response; **r. mimowolna** involuntary response; **r. nagrodowa** (*syn. r. celu*) goal response (*C. L. Hull*); **r. naśladowcza** mimetic response; **r. na włączenie** on-response; **r. na wyłączenie** off-response; **reakcje niezgodne** incompatible responses; **r. odroczone** delayed response; **r. piętna** (*syn. napiętnowanie, wpajanie, "imprinting"*) imprinting; **r. poronna** abortive response;
r. przerzutowa displacement activity; **r. różnicowa** differential response; **r. spełniająca** (*syn. r. konsumacyjna*) consummatory response; **r. strachu** fear response; **r. unikania** (*syn. r. zapobiegawcza*) avoidance response; **r. upustowa** vacuum activity, Leerlaufreaction; **r. warunkowa** conditioned response; **r. współzawodnicząca** competing response; **r. wymknięcia** (*syn. r. ucieczki*) escape response; **r. zatrzymania** arrest reaction; **r. zredukowana** attenuated response
reaktywność reactivity
reaktywny reactive; **hamowanie reaktywne** reactive inhibition, I_R (*C. L. Hull*)
receptyjny (*syn. pref. odbiorczy*) receptive; **pole receptyjne** (*syn. pole odbiorcze*) receptive field
receptor receptor; **r. bólu** (*syn. nocycceptor*) pain receptor
recyprokalny reciprocal (*syn. wzajemny* mutual); **hamowanie recyprokalne** reciprocal inhibition; **unerwienie recyprokalne** reciprocal innervation
redukcja napędu drive reduction (*C. L. Hull*)

- refrakcja refractoriness (*syn.* niepobudliwość inexcitability); okres refrakcji bezwzględnej absolutely refractory period; okres refrakcji względnej relatively refractory period
- refrakcyjny refractory
- rekrutacja recruitment; korowa r. cortical recruitment; rdzeniowa r. spinal recruitment
- rekrutacyjny recruiting; odpowiedź rekrutacyjna recruiting response
- randomizacja (*syn.* ulosowienie) randomization
- reobaza rheobase
- reoreceptor rheoreceptor
- repolaryzacja repolarization
- reprezentacja (*syn. pref.* przedstawicielstwo) representation; r. korowa cortical representation
- retroakcja (*syn.* działanie wstecz) retroaction
- retroaktywny (*syn.* wsteczny) retroactive; hamowanie retroaktywne retroactive inhibition; torowanie retroaktywne retroactive facilitation
- rewerberacja reverberation; r. impulsów (*syn.* krążenie impulsów) reverberation of impulses
- rewerberować reverberate
- rozczapierzenie fanning; r. palców toe fanning
- rozchodzić się (*syn.* szerzyć się) spread
- rozciągać (*syn.* naciągać) stretch
- rozciąganie (*syn.* naciąg, naciąganie) stretch, stretching
- rozciągowy concerning stretch or pulling; odruch r. stretch reflex
- rozdwojony bifurcated, split; mózg r. split brain
- rozlany diffuse; projekcja rozlana diffuse projection
- rozładować (*syn. pref.* wyładować) discharge
- rozginacz (*syn.* prostownik) extensor
- rozginanie (*syn.* prostowanie) extension
- rozhamowanie disinhibition
- rozkład distribution, pattern; r. czasowy temporal pattern; r. normalny normal distribution
- rozkrzewienie branching
- rozpoznanie recognition; r. formy pattern recognition
- rozpraszalność distractibility
- rozróżnić discriminate
- rozprzestrzenienie (*syn.* szerzenie się, rozchodzenie się) spreading
- rozróżnianie discrimination; r. wzrokowe visual discrimination
- rozzszepienie odruchów warunkowych (*syn.* schizokineza) schizokinesis (*W. H. Gannt*)
- rozwój development; r. układ nerwowy myelogenesis
- równookresowe wzmacnianie fixed interval reinforcement (*syn.* wzmacnianie periodyczne periodic reinforcement)
- równostronny (*syn.* jednostronny, nieskrzyżowany, jednoimienny, tożstronny, ipsilateralny, homolateralny) homolateral
- różnicować differentiate
- różnicowanie differentiation (*I. P. Pavlov*)
- różnicowy differential: bodziec r. differential stimulus; hamowanie różnicowe differential inhibition; reakcja różnicowa differential response; wzmacniacz r. differential amplifier
- różnorodny heterogeneous; odruch warunkowy r. heterogeneous conditioned reflex (*I. P. Pavlov*)
- ruch movement
- ruchliwość mobility; r. lokomocyjna motility
- ruch impulsów traffic of impulses
- ruchy intencjonalne intention movements (*O. Heinrich*)
- ruchowy (*syn.* motoryczny) motor, concerning movement; jednostka ruchowa motor unit (*C. S. Sherrington*); kora ruchowa motor cortex; nawyk r. motor habit; odruch r. reflex movement, motor reflex, włókno ruchowe motor fiber
- rytm rhythm; r. księżycowy (*syn.* r. lunarny) lunar rhythm; r. okołodobowy circadian rhythm; r. pływowy tidal rhythm; r. sezonowy seasonal rhythm
- rytualizacja ritualization
- rzekomy (*syn.* pozorny) sham, false; synapsa rzekoma (*syn. pref.* efapsa) ephapse; wściekłość rzekoma sham rage
- rzepkowy concerning kneecap, patellar; odruch r. rzepkowy concerning knee-jerk reflex (*syn.* odruch kolanowy "knee reflex")
- rzutować (*syn.* odwzorować) projekt
- rzutowanie punkt-do-punktu (*syn.* projekcja ekranowa) point-to-point projection

S

- salwa volley; s. impulsów volley of impulses; s. przedwzwojowa preganglionic volley; s. warunkująca conditioning volley
- samica female
- samoistny (*syn. pref.* spontaniczny, *syn.* samorzutny) spontaneous
- samopobudzający (*syn.* samowzbudny) selfexciting
- samoprzemieszczenie self-propagation

- samorzutny (*syn. pref. spontaniczny, syn. samoistny*) spontaneous; **odnowa samorzutna** spontaneous recovery (*syn. wznowienie samorzutne, wznowienie samoistne*)
- samowzbudny (*syn. samopobudzający się*) self-exciting
- scalający (*syn. integracyjny*) integrative
- scalanie (*syn. integracja*) integration
- schemat schema; **s. ciała** body schema
- schematyczny schematic
- schodkowy (*syn. pref. skokowy, syn. skaczący*) saccadic; **schodkowe ruchy oczu** (*syn. skokowe ruchy oczu*) saccadic eye movements
- schizokineza (*syn. rozczepienie odruchów warunkowych*) schizokinesis (*W. H. Gantt*)
- segmentowy (*syn. pref. odcinkowy*) segmental
- sen sleep; **ośrodek snu** sleep center; **s. paradoksalny** fast sleep, paradoxical sleep; **s. powolny** slow sleep
- sennaść drowsiness
- sercowy cardiac, concerning heart; **odrzuch s.** cardiac reflex, heart rate reflex
- seryjny serial; **uczenie się seryjne** (*syn. uczenie się ciągów*) serial learning
- siateczkowy reticular; **teoria siateczkowa** reticular theory (of the nervous system)
- siatkowy reticular; **s. układ wzbudzający** (**uczynniający**) reticular activating system, RAS; **twór s.** reticular formation;
- siatkowo-rzeniowa droga reticulo-spinal tract
- sieć net, network
- sigma (σ) (1) milisecond; (2) standard deviation; **rytm s.** sigma rhythm, EEG rhythm around 14 cycle/sec; **wrzeciono s.** sigma spindle
- siła nawyku habit strength
- skaczący jumping, saltatory, saccadic (*syn. pref. skokowy* for saltatory, and **schodkowy** for saccadic)
- skojarzenie (*syn. pref. asocjacja*) association; **s. wsteczne** (*syn. asocjacja wsteczna*) backward association, retroactive association
- skojarzeniowy (*syn. asocjacyjny*) associative, concerning association
- skokowy saltatory; **przewodzenie skokowe** saltatory conduction; **skokowe ruchy oczu** (*syn. schodkowe ruchy oczu*) saccadic eye movements
- skomasowany massed; **ćwiczenie skomasowane** (*syn. ćwiczenie zagęszczone*) massed practice
- skotoptyczny (*syn. zmierzchowy*) scotopic; **widzenie skotoptyczne** (*syn. widzenie zmierzchowe*) scotopic vision
- skórno-galwaniczna reakcja galvanic skin response, GSR
- skroniowy temporal, concerning temporal region (of head or brain)
- skrośbłonowy transmembrane; **potencjał s.** transmembrane potential
- skrośkorowy transcortical
- skrzynka box; **czarna s.** black box; **s. Skinera** Skinner box; **s. zadań** problem box
- skrzyżowanie crossing, decussation
- skurcz contraction
- skuteczny (*syn. efektywny, użytkowy*) effective
- skutek (*syn. efekt*) effect; **prawo skutku** (*syn. prawo efektu*) law of effect (*E. L. Thorndike*)
- somato-dendrytowy concerning soma and dendrites
- iglica somato-dendrytowa SD-spike
- somato-motoryczny somato-motor
- somato-sensoryczny somato-sensory; **kora somato-sensoryczna** somato-sensory cortex
- spad (*syn. pref. gradient*) gradient
- spastyczność spasticity
- spastyczny (*syn. kurczowy*) spastic
- specyficzny (*syn. swoisty*) specific; **s. bodziec dotykowy** specific tactile stimulus (*C. Dobrzecka, J. Konorski*)
- spoczynek rest
- spoczynkowy concerning rest; **potencjał s.** resting potential
- spełniający (*syn. konsumacyjny*) consummatory; **odrzuch s.** consummatory reflex; **reakcja spełniająca** consummatory response
- splot plexus; **s. nerwowy** nerve plexus
- spoidło commissure
- spoidłowy commissural; **włókno spoidłowe** commissural fiber
- spolaryzowanie (*syn. ubiegunowanie*) polarization
- spontaniczny (*syn. samorzutny, samoistny*) spontaneous; **czynność spontaniczna** spontaneous activity
- sporadyczny sporadic; **bodziec s.** sporadic stimulus; **wzmacnianie sporadyczne** partial reinforcement (*syn. wzmacnianie przestankowe* intermittent reinforcement)
- spotęgowanie potężcowe post-tetanic potentiation
- spozrządanie (*syn. percepcja, postrządanie*) perception
- sprawczy (*syn. instrumentalny, drugiego typu*) operant; **warunkowanie sprawcze** operant conditioning (*B. F. Skinner*)
- sprawdzian (*syn. pref. kryterium*) criterion
- sprzęganie coupling; **s. elektryczne** electric coupling, electrotonic coupling

- sprzężenie zwrotne** feedback; **dodatknie s. z. positive feedback**; **ujemne s. z. negative feedback**
sprzymierzony allied, synergistic, agonistic; **grupa mięśni sprzymierzonych** synergic muscle group; **mięsień s. (syn. mięsień współdziałający, mięsień synergiczny)** synergic muscle, synergist; (*syn. agonista*) agonistic muscle, agonist; **odruch s. allied reflex**
spust (syn. wyzwalacz, układ spustowy) trigger **spustowy (syn. wyzwalający)** concerning trigger; **układ s. Schmitta** Schmitt trigger
stacjonarny stationary, non-spreading; **pobudzenie stacjonarne** stationary excitation (*N. Y. Wendensky*)
stała constant; **s. czasu** time constant
stałostosunkowe wzmacnianie fixed ratio reinforcement
standardowy standard; **odchylenie standardowe** standard deviation
standaryzowany standard; **wynik s. standard score**
startowy starting, concerning start; **startle; odruch s. start reflex, startle reflex**
stawowy concerning joint; **czucie stawowe** joint sense, arthresthesia
stereotaksja stereotaxis; **s. mózgu** brain stereotaxis
stereotaktyczny stereotactic
stereotyp stereotype; **s. dynamiczny** dynamic stereotype (*I. P. Pavlov*)
stężenie (syn. koncentracja) concentration
stłumienie suppression
stochastyczny (syn. losowy) stochastic
stojak do badań odruchów warunkowych Pavlovian stand
stosunek ratio; **s. sygnału do szumów** signal-to-noise ratio
strach fear
strefa (1) zone; (2) range (ecol.) (syn. obszar); s. ergotropowa ergotropic zone (*W. R. Hess*); **s. mieszkalna** home range; **s. trofotropowa** trophotropic zone (*W. R. Hess*); **s. życiowa** life range
stress (syn. napór) stress
stressowy (syn. naporowy) concerning stress
strumień (syn. wiązka) beam
styczność (syn. oboczność) contiguity; **s. w czasie** temporal contiguity
styk (syn. pref. synapsa) synapse, contact
subnormalny subnormal; **faza subnormalna** subnormal phase (*syn. faza obniżenia pobudliwości*) phase of diminished excitability); **okres s. (syn. okres obniżonej pobudliwości)** subnormal period
subordynacja subordination; **s. ośrodkowa** central subordination
substancja (syn. pref. istota) substance, matter
subsynaptyczny subsynaptic; **utkanie subsynaptyczne** subsynaptic web (*E. D. P. de Robertis*)
sumowanie summation; **s. przestrzenne** spatial summation; **s. w czasie** temporal summation
supernormalny supernormal; **faza supernormalna** supernormal phase (*syn. faza wzmożonej pobudliwości*) phase of increased excitability)
supramaksymalny supermaximal
swobodny free, unrestricted; **swobodne kojarzenie** free association; **swobodna reakcja sprawcza** free operant (*B. F. Skinner*)
swoisty (syn. nasycać) satiate, sate
sygnał signal, cue, stimulus; **s. ostrzegawczy** warning stimulus; **stosunek sygnału do szumów** signal-to-noise ratio
sylaba (syn. zgłoska) syllable
sympatyczny (syn. pref. współczulny) sympathetic **sympatykomimetyczny** sympathomimetic
synapsa (syn. styk) synapse; **s. akso-aksonowa** axo-axonal synapse; **s. akso-dendrytowa** axo-dendritic synapse; **s. akso-somatyczna** axo-somatic synapse; **s. cierniowa** spine synapse; **s. rzekoma (syn. efapsa, pseudosynapsa)** ephapse; **s. szczelinowa** cleft synapse; **s. zwarta** tight synapse
synaptyczny synaptic; **mediator s. synaptic transmitter**; **szczelina synaptyczna** synaptic cleft
syndrom (syn. zespół) syndrome
system (syn. pref. układ) system
sytość (syn. nasycenie) satiety; **ośrodek sytości** satiety center
sytuacja situation; **s. doświadczalna** experimental situation
sytuacyjny situational; **bodźce sytuacyjne** situational stimuli
szary gray; **istota szara** gray matter
szczętkowy rudimentary, residual; **narząd sz. rudimentary organ**; **szczętkowe spotęgowanie** residual potentiation
szerzący się spreading; **szerząca się depresja** spreading depression (*A. A. P. Leão*)
szkodliwy harmful, noxious; **bodziec sz. noxious stimulus (syn. bodziec obronny** defensive stimulus); **czynnik sz. noxious agent**
szlak (syn. pref. droga) path, pathway; **sz. aferentny (syn. droga aferentna)** afferent pathway; **sz. nerwowy (syn. droga nerwowa)** nerve tract
sztywność rigidity; **sz. odmóżdzeniowa** decerebration rigidity
sztywny schemat ruchowy (syn. norma reakcji) fixed action pattern
szybki fast; **sz. mięsień** fast muscle, twitch muscle
szybkość velocity, speed, rate; **sz. przewodzenia**

rate of transmission; **sz. wydzielanie** rate of secretion
szyfr (*syn. kod*) code
szyfrować (*syn. kodować, zakodować*) code, encode
szyfrowanie (*syn. kodowanie*) coding
ścięgnisty concerning tendon; **aparatus ś. Golgiego** Golgi tendon apparatus; **odruch ś. tendon** reflex
ślady trace, track; **perseweracyjny ś. bodźca** perseverative stimulus trace (*C. L. Hull*); **ś. bodźca** stimulus trace; **ś. elektrody** electrode track; **ś. pamięciowy** (*syn. engram*) memory trace, mnemonic trace, engram
śledzący tracking; **ruch ś.** tracking movement
śledzenie tracking
środowisko environment, milieu; **ś. wewnętrzne** internal milieu, internal environment; **ś.**

wzbogacone enriched environment; **ś. zewnętrzne** external environment
śródczaszkowy (*syn. wewnątrzczaszkowy*) intracranial; **ciśnienie śródczaszkowe** intracranial pressure; **elektroda śródczaszkowa** intracranial electrode
śródrzeczony (*syn. wewnątrzrzeczony, intrafuzalny*) intrafusal; **włókno śródrzeczony** intrafusal fiber
świadomość consciousness
świat doznań perceptual world, Merkwelt (*J. von Uexküll*)
świat otaczający Umwelt (*J. von Uexküll*)
świat zewnętrzny Aussenwelt (*J. von Uexküll*)
świeży recent, fresh; **świeża pamięć** recent memory; **prawo świeżych asocjacji** law of recency

T

talamiczny (*syn. pref. wzgórzowy*) thalamic
telencefalon (*syn. pref. kresomózgowie*) telencephalon, endbrain
telodendron (*syn. drzewko końcowe*) telodendron, end brush
test test
teoria dwóch procesów uczenia się theory of two learning processes (*syn. dwuczynnikowa teoria uczenia się two-factor theory of learning*)
tężcowy tetanic; **drażnienie tężcowe** tetanic stimulation; **drgawki tężcowe** tetanic convulsions; **skurcz t.** tetanic contraction, tetanus
tężec tetanus; **jad tężca** (*syn. tetanotoksyna*) tetanotoxin, tetanus toxin
tłumiący suppressing; **okolica tłumiąca** suppressor area; **pasmo tłumiące** suppressor band
tłumienie suppression; **t. warunkowe** conditioned suppression
toniczny tonic; **hamowanie toniczne** (*syn. hamowanie ciągłe*) tonic inhibition; **odruch t.** tonic reflex; **skurcz t.** tonic contraction
tonus (*syn. pref. napięcie*) tone, tonus; **t. mięśniowy** (*syn. napięcie mięśniowe*) muscle tone
topologiczny topological; **odwzorowanie topologiczne** topological projection

torować (*syn. ułatwiać*) facilitate
torowanie facilitation, Bahnung; **t. poanodowe** post-anodal facilitation; **t. potężcowe** post-tetanic facilitation; **t. różnorodne** heterofacilitation; **t. wsteczne** (*syn. t. retroaktywne*) retroactive facilitation
torujący (*syn. ułatwiający*) facilitatory, facilitating
tożstronny (*syn. jednoimienny, jednostronny, ipsilateralny, homolateralny, nieskrzyżowany, równostronny*) ipsilateral
transfer (*syn. przeniesienie*) transfer; **t. dodatni** positive transfer; **t. skrzyżowany** bilateral transfer; **t. ujemny** negative transfer
transsynaptyczny (*syn. poprzez synapsę*) transsynaptic
traumatyczny (*syn. urazowy*) traumatic; **utwalenie traumatyczne** traumatic fixation
trening training
trenować train
troficzny (*syn. odżywczy*) trophic; **owrzodzenie troficzne** trophic sore; **wpływ t.** trophic influence
trofotropowa strefa trophotropic zone (*W. R. Hess*)
trzewny visceral
tylny posterior, caudal

U

ubiegunowanie (*syn. spolaryzowanie*) polarization
ucieczka escape; **dystans ucieczki** escape distance; **reakcja ucieczki** (*syn. pref. reakcja wymknięcia*) escape reaction, escape behavior

uczalny learnable; **napęd u.** learnable drive
uczenie się learning; **gotowość do uczenia się** learning set; **u. asocjacyjne** (*syn. u. skojarzeń*) associative learning; **u. bierne** passive learning; **u. cią-**

- gów werbalnych learning of verbal sequences; u. ciągów (*syn.* u. seryjne) serial learning; u. instrumentalne instrumental learning; u. metodą prób i błędów trial-and-error learning; u. na pamięć rote learning; u. percepcyjne perceptual learning; u. ponowne relearning; u. przez wgląd insight learning; u. przypadkowe (*syn.* u. niezamierzone, u. oboczne) collateral learning, concomitant learning, incidental learning; u. seryjne (*syn.* u. ciągów) serial learning; uczenie uczenia się (*syn.* nauka uczenia się) learning to learn; u. w jednej próbie one-trial learning uczulenie (*syn.* uwrażliwienie) sensitization, sensibilization
- uczulić (*syn.* uwrażliwić) sensitize
- uczyć teach, train
- uderzenie prądu electric shock
- ujemny negative
- układ (*syn.* 1. system; 2. wzorzec, forma, konstelacja, pattern) system; autonomiczny u. nerwowy autonomic nervous system; koncepcyjny u. nerwowy conceptual nervous system (*D. O. Hebb*); obwodowy u. nerwowy peripheral nervous system; ośrodkowy u. nerwowy central nervous system; przywspółczulny u. nerwowy parasympathetic nervous system; u. nerwowy nervous system; u. ośrodkowy-mózgowy centrencephalic system (*G. W. Penfield*); u. pozapiramidowy extrapyramidal system (*J. Prus*); u. rąbkowy limbic system; u. spustowy (*syn.* spust, wyzwalacz) trigger; wegetatywny u. nerwowy vegetative nervous system; współczulny u. nerwowy sympathetic nervous system
- uległy submissive; poza uległości submissive posture
- ulosowienie (*syn.* randomizacja) randomization
- ultramikroelektroda ultramicroelectrode
- ułatwić (*syn.* torować) facilitate
- ułatwiający (*syn.* torujący) facilitatory, facilitating
- unerwiać innervate
- unerwienie innervation
- unieczynnienie inactivation
- unikanie avoidance; bierne u. passive avoidance; czynne u. active avoidance; reakcja unikania avoidance response; warunkowa reakcja unikania conditioned avoidance response
- umiejscowienie (*syn.* lokalizacja) localization
- umysłowość mentality
- umysłowy mental
- urazowy (*syn.* traumatyczny) traumatic
- usunąć remove; u. korę (*syn.* obeckorowić) ablate, decorticate; u. mózg (*syn.* decerebrować, odmózdzić) decerebrate; u. mózdzek decerebellate
- usunięcie removal; usunięcie kory (*syn.* dekortykacja, obeckorowienie) removal of cortex, cortical ablation, decortication; u. mózgu (*syn.* decerebracja, odmózżdzenie) decerebration; u. mózdzku decerebellation
- uszny concerning ear or pinna; dwu-u. binaural; jedno-u. monaural; odruch z małżowiny usznej pinna reflex
- uszkodzenie damage, injury
- uszkodzeniowy concerning injury; potencjał u. (*syn.* potencjał demarkacyjny) injury potential, demarcation potential
- uśpienie general anesthesia, narcosis
- utajenie latencji; okres utajenia latent period
- utajony latent; okres utajonego pobudzenia latent period; okres u. reakcji response latency, reaction latency; uczenie utajone latent learning; utajone pobudzenie latent excitation
- utkanie podsynaptyczne subsynaptic web (*E. D. P. de Robertis*)
- utrwalenie fixation; u. lęku anxiety fixation; u. traumatyczne (*syn.* fiksacja traumatyczna) traumatic fixation
- utrwalony wzorzec reakcji (*syn.* koordynacja wrodzona) fixed action pattern, Erbkoordination (*K. Lorenz*)
- uwaga attention
- uwolnić release, make free
- uwolnienie (uwalnianie) release; u. przekaźnika transmitter release; zjawisko uwolnienia release phenomenon
- uwrażliwić (*syn.* uczulić) sensitize
- uwrażliwienie (*syn.* uczulenie) sensibilization, sensitization
- użytkowy (*syn.* efektywny, skuteczny) effective; u. potencjał reakcji effective reaction potential, ${}_S E_R$ (*C. L. Hull*)
- używanie (*syn.* użycie) use; nadmierne u. excessive use

W

wagotonia vagal tone

Wallerowskie zwyrodnienie Wallerian degeneration, secondary degeneration

warunek condition; warunki doświadczalne experimental conditions

warunkować condition

- warunkowanie** conditioning; **w. drugiego typu** conditioning type II (*S. Miller, J. Konorski*); **w. instrumentalne** instrumental conditioning (*E. R. Hilgard, D. G. Marquis*); **w. klasyczne** classical conditioning (*E. R. Hilgard, D. G. Marquis*); **w. na czas** time conditioning; **w. pierwszego typu** conditioning type I (*S. Miller, K. Konorski*); **w. ponowne** reconditioning; **w. przybliżające** approximation conditioning, shaping; **w. rzekome** (*syn. pseudowarunkowanie*) pseudoconditioning; **w. sprawcze** operant conditioning (*B. F. Skinner*); **w. wsteczne** backward conditioning; **w. wstępne** preconditioning
- warunkowy** conditional, conditioned; **bodziec w.** conditioned stimulus, CS; **emocjonalna reakcja warunkowa** conditioned emotional response, CER; **hamowanie warunkowe** conditioned inhibition; **hamulec w.** conditioned inhibitor (*I. P. Pavlov*); **odruch w.** conditioned reflex (*I. P. Pavlov*); **przełączanie warunkowe** conditional discrimination, conditioned switching; **reakcja warunkowa** conditioned response
- warunkujący** conditioning; **bodziec w.** conditioning stimulus; **salwa warunkująca** conditioning volley
- wdana zmienna** (*syn. zmienna wtrącona*) intervening variable
- wejściowy** ingoing, concerning input
- wewnątrzczaszkowy** (*syn. śródczaszkowy*) intracranial
- wewnątrzgatunkowa agresja** intraspecific aggression
- wewnątrzwrzecionowy** (*syn. śródwrzecionowy*) intrafusal; **włókno wewnątrzwrzecionowe** (*syn. włókno śródwrzecionowe*) intrafusal fiber
- wewnętrzny** internal, intrinsic; **hamowanie wewnętrzne** internal inhibition (*I. P. Pavlov*) **środowisko wewnętrzne** internal milieu; **zegar w.** internal clock
- węzeł** node; **w. Ranviera** (*syn. przewężenie Ranviera*) Ranvier's node; **w. życia** vital node (*M. I. P. Flourens*)
- wgląd** (*syn. „insight”, intuicja*) insight
- wgoić** (*syn. wszczepić, implantować*) implant
- wgojony** (*syn. wszczepiony, implantowany*) implanted; **elektroda wgojona** implanted electrode
- wiązka** (*syn. strumień*) beam; **dwuwiązkowy** dual-beam, twin-beam; **jasność (jaskrawość) wiązki** (*syn. jasność plamki*) beam brightness
- widzenie** vision; **w. dzienne** daylight vision (*syn. w. fotopieczne* photopic vision); **w. mezopieczne** mesopic vision; **w. skotopieczne** (*syn. w. zmierzchowe*) scotopic vision
- wielobiegunowy** multipolar; **komórka wielobiegunowa** multipolar cell
- wielokrotny** (*syn. mnogi*) multiple; **skrzynka wielokrotnego wyboru** Yerkesa Yerkes multiple choice box; **unerwienie wielokrotne** multiple-innervation, polyneuronal innervation; **wielokrotne iglice i fale** poly-spike and wave (*EEG*); **w. warunkowy odruch instrumentalny** multiple conditioned instrumental reflex; **w. wybór** multiple choice
- wielozmysłowy** polysensory, intersensory; **percepcja wielozmysłowa** intersensory perception
- włączeniowy** concerning the onset of stimulus or stimulation; **jednostka włączeniowa** on-unit; **neuron w.** on-neuron
- włókno** fiber; **widmo włókien** fiber spectrum; **w. aferentne** (*syn. w. dosyłowe, w. doprowadzające*) afferent fiber; **w. bezrdzenne** (*syn. akson niemielinowany*) unmyelinated axon; **w. doośrodkowe** centripetal fiber; **w. mielinowane** myelinated fiber; **w. mięśniowe** muscle fiber; **w. nerwowe** nerve fiber; **w. odośrodkowe** centrifugal fiber; **w. powolne** slow fiber; **w. przedzwojowe** preganglionic fiber; **w. rdzenne** (*syn. akson mielinowany*) myelinated fiber; medullated fiber
- w. Remakowskie** Remak's fiber (*syn. w. szare* “gray fiber”); **w. skąpordzenne** poorly myelinated fiber; **w. skrzyżowane** crossed fiber; **w. skrzyżowaniowe** decussational fiber; **w. szybkie** fast fiber; **w. wewnątrzwrzecionowe** (*syn. w. śródwrzecionowe*) intrafusal fiber; **w. wrzecionoruchowe** fusimotor fiber, gamma fiber; **w. zazwojowe** postganglionic fiber;
- wodzenie** following; **odruch wodzenia** following reflex (*syn. odruch śledzenia* tracking reflex)
- wolny** free; **wolne zakończenie nerwowe** free nerve ending
- wpajanie** (*syn. „imprinting”, napiętnowanie, reakcja piętna*) imprinting
- wpatrzenie się (wpatrywanie się)** (*syn. fiksacja wzrokowa*) visual fixation
- wrażliwość** (*syn. czułość*) sensitivity, sensibility, sensitiveness; **w. na drgania** pallesthetic sensibility
- wrażliwy** (*syn. czuły*) sensitive
- wrodzony** inborn, innate; **koordynacja wrodzona** fixed action pattern, Erbkoordination (*K. Lorenz*); **odruch w.** inborn reflex; **w. mechanizm wyzwalający** innate release mechanism (*N. Tinbergen*); **zachowanie się wrodzone** innate behavior
- wrzeciono** spindle; **erupcja wrzeciona** spindle burst; **w. alfa** alpha spindle; **w. mięśniowe** muscle spindle; **w. sigma** sigma spindle; **w.**

- snu sleep spindle; wyzwalanie wrzecion spindle tripping
- wrzecionoruchowy fusimotor; włókno wrzecionoruchowe fusimotor fiber, gamma fiber
- wspólny common; wspólna droga końcowa final common path (*C. S. Sherrington*)
- współczulny (*syn. sympatyczny*) sympathetic; w. układ nerwowy sympathetic nervous system
- współdziałający synergic; mięsień współdziałający synergic muscle, synergist muscle (*syn. pref. mięsień synergiczny*); agonistic muscle, agonist (*syn. agonista*)
- współosiowy coaxial; elektroda współosiowa coaxial electrode
- współśrodkowy concentric; elektroda współśrodkowa (*syn. elektroda koncentryczna*) concentric electrode
- współzawodniczący competing, competitive; reakcje współzawodniczące competitive responses
- wstawkowy intercalary, internuncjal; neuron w. (*syn. interneuron*) intercalary neuron, interneuron, internuncjal neuron
- wsteczny (*syn. retroaktywny*) backward, retroactive, retrograde; asocjacja wsteczna (*syn. skojarzenie wsteczne*) backward association, retroactive association; hamowanie wsteczne (*syn. hamowanie retroaktywne*) retroactive inhibition; niepamięć wsteczna retroactive amnesia, retrograde amnesia; torowanie wsteczne (*syn. torowanie retroaktywne*) retroactive facilitation; warunkowanie wsteczne backward conditioning; zwyrodnienie wsteczne retrograde degeneration
- wszczepić (*syn. implantować, wgoić*) implant
- wszczepiony (*syn. wgojony, implantowany*) implanted; elektroda wszczepiona (*syn. pref. elektroda wgojona*) implanted electrode
- wtrącona zmienna (*syn. pref. zmienna wdana*) intervening variable
- wtórny secondary (*syn. drugiego rzędu of the second order*); nagroda wtórna secondary reward; odruch w. secondary reflex; zwyrodnienie wtórne secondary degeneration
- wybór choice; czas reakcji z wyboru choice reaction time; punkt wyboru choice point (of maze); reakcja z wyboru choice reaction; w. podwójny (potrójny, wielokrotny) double (triple, multiple) choice
- wybrany selected, preferred; odstęp w. preferred interval
- wychowanie upbringing, nurture
- wycięcie excision, ablation; w. kory cortical ablation; w. płata (*syn. lobektomia*) lobectomy
- wydajność efficiency
- wydzielanie secretion; w. wzmożone augmented secretion
- wygaszanie extinction, experimental extinction (*I. P. Pavlov*); w. chroniczne chronic extinction; w. ciągłe continuous extinction; w. ostre acute extinction; w. utajone latent extinction; w. wtórne secondary extinction (*syn. generalizacja wygaszania* generalization of extinction)
- wygaszeniowe hamowanie extinctive inhibition (*I. P. Pavlov*)
- wyjście output
- wyładować (*syn. rozładować*) discharge
- wyładowanie discharge
- wyłaczeniowy concerning the offset of stimulus or stimulation; jednostka wyłączeniowa off-unit; neuron w. off-neuron
- wymknięcie escape; reakcja wymknięcia (*syn. reakcja uciezki*) escape response
- wynik score; w. standaryzowany standard score, z score; w. surowy raw score
- wynik włączenia on-effect
- wynik wyłączenia off-effect
- wyprostowanie się righting; odruch wyprostowania się righting reflex (*syn. odruch powstawania "standing up reflex"*)
- wypustka osiowa (*syn. akson, neuryt*) axis cylinder, axon
- wyrażający (*syn. ekspresyjny*) expressive; ruchy wyrażające expressive movements
- wysokość tonu pitch, frequency of tone
- wytwarzać odruch warunkowy train conditioned reflex, establish conditioned reflex
- wytwarzanie odruchu warunkowego formation (establishment) of conditioned reflexes
- wytwarzanie się odruchów warunkowych (*syn. nabywanie odruchów warunkowych*) acquisition of conditioned reflex
- wywołać elicit; w. reakcję elicit response
- wyzwalacz (1) (*syn. spust, układ spustowy*) trigger; (2) (*syn. bodziec kluczowy, bodziec znak*) releaser
- wyzwalający triggering (*syn. spustowy concerning trigger*); bodziec w. trigger stimulus, releaser; cecha wyzwalająca trigger feature
- wyzwalany triggered; impuls w. triggered pulse; wyzwalana podstawa czasu triggered time base
- wyższe czynności nerwowe higher nervous activity (*I. P. Pavlov*)
- wzajemny mutual (*syn. recyprokalny reciprocal*); hamowanie wzajemne (*syn. hamowanie recyprokalne*) mutual inhibition, reciprocal inhibition; podwójne unerwienie wzajemne double re-

reciprocal innervation; **unerwienie wzajemne** reciprocal innervation
wzbogacony enriched; **środowisko wzbogacone** enriched environment
wzbudzenie arousal (*cf.* indukcja induction); **reakcja wzbudzenia** arousal reaction; **w. behawioralne** behavioral arousal; **w. elektro(encefal)ograficzne** electro(encephalo)graphic arousal
wzgórek hill; **wzgórek aksonowy** axon hillock
wzgórzowy (*syn.* **talamiczny**) thalamic
wzmocnienie reinforcement, administering US in classical conditioning; also administering reward in operant learning; **w. regularne** continuous reinforcement, regular reinforcement; **w. równookresowe** (*syn.* **w. periodyczne**, **w. okre-**

sowe) fixed interval reinforcement; **w. sporadyczne** (*syn.* **w. przestankowe**) partial reinforcement, intermittent reinforcement; **w. stałostosunkowe** fixed ratio reinforcement; **w. zmienookresowe** (*syn.* **wzmocnianie aperiodyczne**) variable interval reinforcement; **w. zmiennostosunkowe** variable ratio reinforcement
wzmocnienie reinforcement; **w. ujemne** (*syn.* **kara**, **nagroda ujemna**) negative reinforcement
wzmógłony increased, enhanced, augmented; **wydziałanie wzmożone** augmented secretion
wznowienie (*syn.* **odnowa**) recovery; **w. samorzutne** (*syn.* **w. samoistne**) spontaneous recovery
wzorzec (*syn.* **układ**, **forma**, **konstelacja**) pattern; **w. emocjonalny** emotional pattern

Z

zaburzenie impairment; **z. odruchów warunkowych** impairment of conditioned reflexes
zachowanie się (*syn.* **behavior**) behavior; **z. apetycyjne** (*syn.* **behavior apetycyjny**) appetitive behavior; **z. badawcze** (*syn.* **behavior badawczy**) investigatory behavior; **z. eksploracyjne** (*syn.* **behavior eksploracyjny**) exploratory behavior; **z. jawne** overt behavior; **z. naśladowcze** allelomimetic behavior; **z. przygotowawcze** preparatory behavior; **z. skryte** covert behavior; **z. zaczepne** offensive behavior
zaczepny offensive
zadanie task
zagęszczony concentrated; **ćwiczenie zagęszczone** (*syn.* **ćwiczenie skomasowane**) massed practice
zahamowanie (*syn.* **pref. hamowanie**) inhibition, suppression
zakodować (*syn.* **kodować**, **(za)szyfrować**) code
zakończenie ending, terminal; **depolaryzacja zakończeń** terminal depolarization; **wolne z. nerwowe** free nerve ending; **z. aksonu** axon terminal; **z. bukietowate** (*syn.* **z. baldaszkowate**) flowerspray ending; **z. nerwowe** nerve ending, nerve terminal; **z. synaptyczne** terminal bulb
zakres range (*stat.*), span; **z. pamięci** memory span
zaloty courtship, courtship behavior
zapamiętanie (*syn.* **gromadzenie**) retention
zapis record; **z. elektroencefalograficzny** electroencephalogram
zasada base (*chem.*); principle; **z. najmniejszego wysiłku** least effort principle; **z. ostatniej reakcji** postremity principle (*Guthrie-Voeks*); **z. po-**

staci Gestalt principle; **z. różnorakich reakcji** principle of multiple response, principle of varied reaction; **z. zastępstwa bodźca** stimulus substitution principle
zaspokojenie satisfaction
zastępstwo substitution; **z. bodźca** stimulus substitution
zastrzyk injection; **z. dootrzewnowy** (*syn.* **wstrzyknięcie dootrzewnowe**) intraperitoneal injection, i. p. injection; **z. domięśniowy** (*syn.* **wstrzyknięcie domięśniowe**) intramuscular injection, i. m. injection; **z. dożylny** (*syn.* **wstrzyknięcie dożylnie**) intravenous injection; i. v. injection
zazwojowy postganglionic; **włókno zazwojowe** postganglionic fiber; **pień z.** postganglionic trunc
zbliżać się (*syn.* **dążyć**) approach
zbliżanie się (*syn.* **dążenie**) approach; **gradient z.** approach gradient (*syn.* **gradient celu** goal gradient)
zespół (1) complex; (2) (*syn.* **syndrom**) syndrome; (3) assembly; **z. iglicy i fali** spike and wave complex; **z. K (kombinacja fali ostrej, fali powolnej i napadu sigma)** K-complex; **z. komórki** (*syn.* **ensemble neuronalny Hebb**) cell assembly (*D. O. Hebb*)
ześrodkowanie (*syn.* **koncentracja**) concentration
zewewnętrzny external; **hamowanie zewnętrzne** external inhibition (*I. P. Pavlov*); **środowisko zewnętrzne** external environment; **świat z.** external world, Aussenwelt (*J. von Uexkühl*)
zglaszka (*syn.* **syłaba**) syllable; **z. bezsensowna** non-sense syllable

- zjawisko phenomenon; z. przejściowe transient;
z. Tarchanowa Tarchanoff phenomenon, gal-
vanic skin response
- złącze junction; z. nerwowo-efektorowe neuroeffector
junction; z. spoidłowe commissural junction;
z. wegetatywne autonomic junction
- złączowy junctional; potencjał z. junctional po-
tential; przekaźnictwo złączowe junctional trans-
mission
- zmienna variable; z. O O variable (organismal
factor); z. R R variable (response, reaction);
z. S S variable (stimulus, situation); z. nieza-
leżna independent variable (S variable or O
variable); z. wdana (*syn. z. wtrącona*) intervening
variable; z. zależna dependent variable (R
variable)
- zmiennookresowy (*syn. aperiodyczny*) aperiodic
zmienny variable; wzmacnianie zmiennie-okresowe
(*syn. wzmacnianie aperiodyczne*) variable rein-
forcement; wzmacnianie zmiennie-stosunkowe
variable ratio reinforcement; z. okres variable
interval; z. stosunek variable ratio
- zmiernochowy (*syn. skotoptyczny*) scotopic
- zmniejszać diminish, attenuate, reduce
- zmysłowy sensory, concerning sense or sensation;
deprywacja zmysłowa (*syn. izolacja zmysłowa*,
pozbawienie bodźców zmysłowych) sensory de-
privation; narząd z. sense organ
- znak sign
- znieczulenie anesthesia; z. miejscowe local anesthesia
z. ogólne general anesthesia
- zniesienie abolishment, lack of, absence; z. odru-
chów areflexia; z. przyjmowania pokarmów
(*syn. afagia*) aphagia
- zredukowane oko schematic eye
- zręczność (*syn. biegłość*) skill
- zubożenie ruchowe (*syn. hipokineza*) hypokinesia
związek connection; z. czasowy temporal connec-
tion (*I. P. Pavlov*); z. nerwowy neural bond
- zwierzę animal; zwierzę doświadczalne experimental
animal
- zwrotny (*syn. powracający, powrotny*) recurrent;
hamowanie zwrotne recurrent inhibition; obocz-
nica zwrotna recurrent collateral; sprzężenie
zwrotne feedback
- zwyrodnienie (*syn. degeneracja*) degeneration; z.
transsynaptyczne transsynaptic degeneration;
z. wsteczne retrograde degeneration (*syn. z.*
aksonowe axonal degeneration, z. Nissla Nissl
degeneration); z. wtórne secondary dege-
neration (*syn. z. Wallerowskie Wallerian dege-
neration*)
- żeński female, feminine; hormon żeński female
hormon